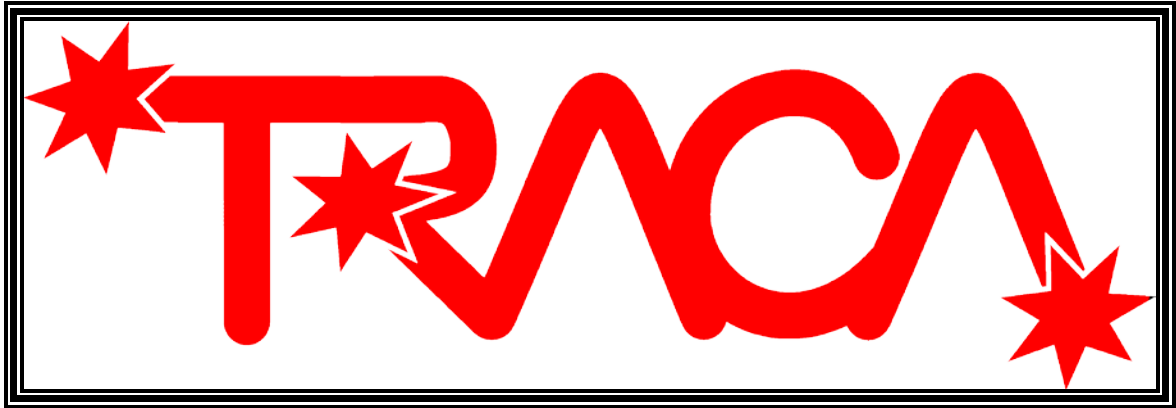

Pla supramunicipal de prevenció
en drogodependències de
Canyelles, Cubelles i Olivella

2017-2020

- 1. PRESENTACIÓ** *pàg. 3*
 - 1.1. D'on venim
 - 1.2. Cap on anem
- 2. FONAMENTACIÓ TÈCNICA I LEGAL** *pàg. 6*
 - 2.1. Estudis rellevants
 - 2.2. Recomanacions sobre la prevenció
 - 2.3. Estratègies nacionals
 - 2.4. Experiència local
- 3. DIAGNÒSTIC DEL CONTEXT LOCAL** *pàg. 17*
 - 3.1. El territori Traca
 - 3.2. Avaluació tècnica
 - 3.3. Valoracions del treball realitzat
 - 3.4. Riscs i danys associats al consum
 - 3.5. Principals necessitats detectades
- 4. PROPOSTA D'ACCIÓ – ESTRATÈGIES D'INTERVENCIÓ** *pàg. 37*
 - 4.1. Marc teòric i principis d'intervenció
 - 4.2. Objectius generals i objectius específics
 - 4.3. Organització
 - 4.4. Eixos d'intervenció
 - 4.4.1. Prevenció i educació
 - 4.4.2. Prevenció i oci
 - 4.4.3. Prevenció i comunitat
 - 4.4.4. Prevenció i coneixement
 - 4.5. Avaluació i propostes de millora
- 5. ACCIONS** *pàg. 44*
 - 5.1. Actuacions a realitzar
 - 5.2. Xerrades i tallers

1 PRESENTACIÓ

El consum de drogues és un fenomen dinàmic amb transcendència social i sanitària que ha evolucionat en aquests darrers anys envers les substàncies i els seus consumidors. L'aparició de nous patrons de consum lligats sovint a l'oci de cap de setmana han creat dins de la societat la necessitat de donar una resposta preventiva que propiciï la participació de tota la societat i les institucions que la representen. L'ús i abús de les drogues configuren un dels més complexos fenòmens socials, atesa la seva multicausalitat, el seu caràcter dinàmic i variable, els discursos socials i el concepte social davant el consum.

Els canvis en la panoràmica del consum de drogues, el perfil dels consumidors i la tipologia dels riscos associats a aquests consums han generat la necessitat d'articular respostes innovadores, que tenint l'àmbit local com a escenari preferent, permetin impulsar actuacions preventives adients a la situació de cada municipi. El perfil actual dels consumidors de drogues planteja a l'administració nous reptes, compromisos i mesures de màxima efectivitat per donar-hi resposta.

El tractament de les drogodependències és responsabilitat dels serveis especialitzats, mentre que la prevenció i la detecció són funcions més específiques de l'administració local.

Per tot això, els ajuntaments de Canyelles, Cubelles i Olivella i el Consell Comarcal del Garraf van prendre el compromís polític i tècnic d'elaborar el primer Pla supramunicipal de prevenció de drogodependències Traca 2009-2012, amb la finalitat d'optimitzar recursos tècnics i econòmics i de coordinar accions comptant amb la participació d'aquells professionals que treballen en els diferents àmbits que tenen una relació directa o indirecta amb les drogues, els joves i llurs famílies.

Un cop finalitzada la vigència del segon pla (2013-2016), és voluntat de les regidories de joventut dels tres municipis i del servei comarcal de joventut continuar amb el projecte, elaborant aquest **Pla supramunicipal de prevenció en drogodependències Traca 2017-2020**.

Per a la seva aplicació, el projecte Traca ha estat finançat pels ajuntaments de Canyelles, Cubelles i Olivella, l'àrea de Benestar Social de la Diputació de Barcelona i la Direcció General de Joventut de la Generalitat de Catalunya, amb coordinació del Consell Comarcal del Garraf.

Les dades obtingudes a partir del coneixement, l'anàlisi qualitatiu i l'anàlisi quantitatiu de les substàncies consumides, els casos atesos, les demandes realitzades,... han permès fer una anàlisi diagnòstica de la realitat del fenomen de les drogodependències en els tres municipis.

A grans trets, aquest pla té per finalitat:

- Sensibilitzar la població sobre la importància d'actuar de manera activa sobre el consum de drogues.
- Informar i contrastar opinions sobre els consums de drogues.
- Dissenyar, desenvolupar i avaluar les intervencions a fi de garantir la seva estabilitat i manteniment.
- Elaborar i dur a terme projectes preventius envers el consum de drogues.
- Crear grups de treball formats per professionals de diferents àmbits d'actuació que proposin accions a realitzar en els 3 municipis tot havent consensuat uns objectius específics.

1.1 D'on venim

Així com per a l'elaboració del primer Pla de prevenció es va comptar amb la implicació de diferents agents clau de la comunitat per a cercar informació sobre el consum i els possibles consumidors de drogues dels municipis, per a elaborar aquest tercer document s'ha comptat amb l'experiència directa del Tècnic de prevenció i sobretot de l'experiència acumulada durant els darrers vuit anys. Per això tant el diagnòstic com les propostes de millora es basen en aquesta experiència i les avaluacions fetes dels diferents projectes realitzats:

- Elaboració del Pla de prevenció
- Protocol detecció intervenció en menors d'edats
- Protocol de Mesures educatives
- Protocol pel transport escolar
- Intervencions d'oci en temps lliure
- Xerrades, tallers i formacions
- Casos individuals i amb famílies
- Vela de salut
- Materials elaborats sobre drogues
- Campanyes realitzades sobre drogues
- Campanyes realitzades sobre oci nocturn i riscos del consum de drogues

A continuació es plasma el tarannà del projecte, amb les línies estratègiques i materials elaborats que han consolidat una manera d'entendre la prevenció i la intervenció realitzada durant aquests darrers anys del TRACA.

1.2 Cap on anem

El passat 2008 des del Consell Comarcal del Garraf es va engegar una estratègia de treball per abordar, d'una manera integral, una intervenció sobre el consum de drogues a Canyelles, Cubelles i Olivella. Durant aquest anys s'han implementat diferents programes i projectes que han constituït un marc de treball tècnic. Una vegada finalitzat aquest període ens proposem seguir amb la línia de treball iniciada i formular noves línies d'intervenció que permetin conèixer als joves dels municipis, vincular-s'hi, parlar i prevenir els possibles consums de drogues que facin, acostar-se a llurs famílies i treballar amb els diferents agents socials que conformen la xarxa social existent a la comarca.

En aquest document s'exposa la planificació per als propers quatre anys, i s'estructura segons l'esquema següent:

- Proposta de treball
- Anàlisi de la realitat de la qüestió del consum de drogues i de la població amb la que es vol intervenir.
- Planificació tècnica a partir del diagnòstic realitzat
- Desenvolupament de programes i projectes d'intervenció

Paral·lelament, cada any es realitzen les planificacions anuals pertinents en les que es detallaran els projectes i iniciatives a desenvolupar.

La prevenció “és aquell conjunt organitzat d'estratègies, impulsades per una comunitat, per anticipar-se a l'aparició de consums problemàtics de drogues a fi de reduir-los a mínims socialment acceptables.”

Evidentment, la prevenció és un marc molt ampli d'actuació i cada any s'haurà de prioritzar els àmbits d'actuació i s'haurà d'anar canviant segons les necessitats de cada municipi.

El programa de prevenció de drogodependències es basa en un treball interdisciplinari amb la implicació i el protagonisme de la comunitat. Entenem que la funció de l'equip de prevenció és dinamitzar els processos de canvi per al benestar de la persona, de la família, de la comunitat i el seu entorn.

La metodologia de treball es basa en el següents eixos:

- Les intervencions es basaran en l'evidència científica, entesa com el consens professional, efectuat en grups de treballs institucionals (Generalitat, Diputació) i recollit en diferents publicacions sobre l'eficàcia i eficiència del programes de prevenció de drogodependències (Llibre blanc de la prevenció a Catalunya: consum de drogues i problemes associats. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya, 2008; Prevenció municipal de les drogodependències: Un compromís institucional i social. Diputació de Barcelona, SPOTT; Pla de salut mental i addiccions. Departament de Salut. Generalitat Catalunya)
- La participació social, motivant la implicació activa de la societat i els seus membres.
- La intersectorialitat buscant la cooperació dels diferents agents socials.
- Garantir la igualtat en l'accés del programa de prevenció a tota la ciutadania.

El treball girarà entorn tres principis d'acció:

- Promoció de la salut:

Potenciar els aspectes saludables i de protecció -autoestima, solidaritat, intel·ligència emocional, igualtat de gènere, llibertat,...-.

- Prevenció dels problemes derivats del consum de les drogues:

Informar sobre els conceptes generals de les drogues, i donar formació als educadors, pares i professionals per facilitar la detecció precoç. Programes de disminució de riscos -conducció i consum, relacions sexuals sense protecció,...-. Segons el model sanitari, s'anomenen intervencions de la prevenció secundària o específica.

- Intervenir en persones i institucions on existeixen consums problemàtics:

Segons el model sanitari, aquestes intervencions s'anomenen prevenció terciària.

Nivells d'actuació segons el Llibre blanc de prevenció a Catalunya:

- Prevenció Universal: s'adreça a tota la població amb programes, actuacions o missatges que tenen com a objectiu prevenir l'inici del consum, retardar l'edat d'inici del consum i l'abús o reduir la prevalença global del consum d'alcohol, tabac i altres drogues. Els programes i les actuacions desenvolupats en aquest nivell preventiu es poden engegar des de qualsevol àmbit d'intervenció: comunitari, educatiu, familiar, laboral, del lleure,

dels mitjans de comunicació social o dels serveis de salut.

- **Prevenició Selectiva:** s'adreça a subgrups de la població que es considera exposats a certs factors de risc associats al consum de drogues. Tenen com a objectiu prevenir l'inici del consum, retardar-lo en el temps, i també prevenir els possibles problemes relacionats amb els consums -intoxicacions, accidents de trànsit, conductes sexuals de risc, ...-.
- **Prevenició Indicada:** A partir de persones que presenten signes inicials de problemes greus associats als consums de drogues, així com altres problemes de conducta. L'objectiu consisteix a aturar el consum esporàdic o l'abús de drogues, i afrontar principalment, i de manera personalitzada, els factors de risc associats.
- **Prevenició Determinada:** dirigida a persones i grups consumidors de drogues amb diagnòstic de drogodependència i altres trastorns associats. L'objectiu és reduir la morbiditat associada als consums de drogues i prevenir situacions d'exclusió social.

Cal dir que tant per la tipologia de les persones que utilitzen el servei com per les característiques tècniques i humanes del projecte, el TRACA dona servei i exerceix la prevenció centrant-se principalment en la prevenció universal i selectiva. Això no vol dir que no atengui altres situacions, però sovint requereixen que intervinguin altres serveis-professionals i per tant en aquests casos el que fa es acompanyar a les persones susceptibles a altres recursos més específics i que poden donar una intervenció més global i específica.

2 FONAMENTACIÓ TÈCNICA I LEGAL

2.1 Estudis rellevants

European school survey project on alcohol and other drugs / Enquesta europea de consum d'alcohol i drogues en centres educatius (ESPAD, InfoCOP. 16 d'octubre de 2012).

El consum d'alcohol es manté estable, mentre que el consum de tabac augmenta entre els estudiants europeus d'entre 15 i 16 anys. Aquestes son algunes de les conclusions de l'últim informe elaborat per l'Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies (OEDT).

L'informe, publicat el mes de juny, fa referència a dades durant l'any 2011 en 36 països europeus. Els nous resultats mostren una estabilització en el consum de drogues il·legals entre els estudiants, essent el cànnabis la droga més utilitzada, amb un percentatge de consum del 13% en els últims 12 mesos i del 7% en els últims 30 dies.

Respecte al consum d'alcohol s'ha observat una reducció en el "consum episòdic" (cinc o més copes per ocasió). Específicament les dades revelen que al voltant de les tres quartes parts dels estudiants enquestats (79%) havien consumit alcohol en els últims 12 mesos i més de la meitat (57%) en els últims 30 dies, continuant amb la tendència a la disminució d'aquests consum observada des de 2003. Els episodis de consum excessiu d'alcohol entre joves, també s'ha reduït en 11 països (dels 36 analitzats) trencant-se el ritme d'augment d'aquests patró enregistrat entre l'any 1995 i 2007.

L'enquesta, però, posa de relleu que existeixen diferències notables entre països i que s'ha de seguir prestant atenció al consum de cànnabis, inhalants i tabac, amb taxes de prevalença que han presentat un augment respecte a anys anteriors.

Informe del resultat per a Catalunya de l'enquesta estatal sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari (estudes) 2014.

Tot i que l'enquesta Estudes és d'àmbit estatal, des del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya s'elabora un informe específic amb les dades obtingudes a partir de la mostra de centres educatius seleccionats a Catalunya.

L'any 2014 es va dur a terme una nova enquesta sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari, que s'emmarca en la sèrie d'enquestes que s'han fet a Espanya amb caràcter biennal des del 1994, amb l'objectiu de conèixer la situació i les tendències pel que fa al consum de drogues entre els estudiants de 14 a 18 anys que cursen educació secundària.

La població de referència van ser els estudiants de 14 a 18 anys que cursaven estudis d'educació secundària a l'Estat espanyol. La base o marc mostrat utilitzat per seleccionar la mostra va ser la població matriculada en centres educatius a tercer i quart d'educació secundària obligatòria (ESO), primer i segon de batxillerat i cicles formatius de grau mitjà (CFGM). Aquest marc va condicionar la distribució de la mostra per edat. De fet, van quedar fora del marc diversos grups, per exemple: els estudiants de 14 a 18 anys que cursaven educació primària o educació universitària, els estudiants de 14 a 18 anys que no van assistir a classe el dia i l'hora en què es va administrar el qüestionari (absents) i els estudiants d'educació de règim general inclosos en programes de garantia social i a distància, d'educació de règim nocturn i d'educació de règim especial.

A l'enquesta de l'any 2014 es va estudiar una mostra de 37.486 estudiants de 941 centres educatius, públics i privats, i 1.858 aules. Per garantir una precisió mínima de les estimacions per comunitat autònoma, es va establir un nombre mínim d'enquestes vàlides en cadascuna. A Catalunya, l'any 2014, la mostra efectiva obtinguda va ser de 2.510 estudiants de 58 centres educatius, 39 públics i 19 privats, i 116 aules.

Conclusions; L'alcohol i el tabac van ser les drogues més consumides, seguides del cànnabis i, a més distància, dels hipnosedants. El consum d'altres substàncies psicoactives, com ara la cocaïna, l'èxtasi / drogues de síntesi, les amfetamines/speed, els al·lucinògens, els inhalants, l'heroïna o el GHB va ser molt inferior al consum d'alcohol, tabac, cànnabis i hipnosedants. L'extensió del consum de drogues entre els estudiants de 14 a 18 anys va variar segons el sexe. Els nois van consumir més freqüentment tabac, alcohol i totes les drogues il·legals, exceptuant el consum de cocaïna alguna vegada a la vida i durant els darrers dotze mesos. El consum d'hipnosedants va ser més freqüent en les dones. L'edat és una variable que va influir en l'extensió del consum de drogues en aquesta població. En general, el percentatge de consumidors de les drogues amb prevalences més altes de consum (alcohol, tabac, cànnabis i hipnosedants amb recepta mèdica o sense) tendien a augmentar amb l'edat i, habitualment, assolien el màxim entre els estudiants de 17 o 18 anys. Prenent com a referència el consum de drogues durant els darrers dotze mesos, es va observar que l'any 2014, en relació amb l'any 2012, el consum de tabac i d'alcohol es van mantenir estables, i el consum de cànnabis va augmentar. El consum d'hipnosedants es va incrementar molt lleugerament, i la resta de les drogues van experimentar un descens o una estabilització en la freqüència de consum. El policonsum de drogues va ser freqüent entre els estudiants que van consumir substàncies psicoactives. Durant els darrers trenta dies, més d'un terç dels estudiants van consumir dues drogues o més. L'alcohol va ser present en la major part dels policonsumidors. En relació amb

7

la percepció de risc, l'any 2014 les conductes de consum de drogues que els estudiants van associar a un risc percebut menys important van ser prendre's 1 o 2 canyes o copes d'alcohol cada dia, beure 5 o 6 canyes o copes de begudes alcohòliques el cap de setmana i el consum esporàdic (una vegada al mes o menys freqüentment) de cànnabis. Les conductes que es van associar a un risc més gran van ser el consum diari de tabac i el consum habitual (una vegada per setmana o més freqüentment) de cocaïna en pols, heroïna, cànnabis, èxtasi i hipnosedants. El consum diari de tabac (fumar un paquet de tabac al dia) va ser la conducta que es va associar a un risc percebut més important.

L'any 2014 un 72,4% dels estudiants es consideraven suficientment o perfectament informats sobre les drogues. Les vies principals per les quals els estudiants van rebre informació sobre les drogues van ser el professorat o a través d'un programa de prevenció a l'escola, els progenitors o altres familiars, les amistats i els mitjans de comunicació. També va ser important la informació rebuda a través dels professionals sanitaris, que els estudiants van considerar la millor via i la més objectiva per rebre informació sobre el consum de drogues.

Estudes enquesta estatal sobre ús de drogues a ensenyament secundari. darrera edició . estudes.20142015.

L'esmentat estudi es porta a terme de forma biennal des de l'any 1994, amb estudiants d'ensenyament secundari de 14 a 18 anys. Per a la seva realització es compta amb la col·laboració de les comunitats Autònomes. Amb l'objectiu d'orientar el desenvolupament i l'avaluació de les intervencions destinades a reduir el consum i els problemes associats al mateix.

A l'enquesta s'han analitzat 18 substàncies psicoactives, els resultats obtinguts reflexen una millora considerable de la situació dels consum de drogues amb respecte a edicions anteriors.

El consum de totes les drogues il·legals està més estès entre els homes que entre les dones. El consum de drogues legals com el tabac, l'alcohol i els hipnosedants està més estès entre les dones.

- Mínims històrics
- Tendència descendent de consum mantinguda
- 5-6 cigarretes/dia en fumadors diaris (6,2 l'any 2012)
- En el darrer any 137.000 estudiants (14-18 anys) van començar a consumir tabac.

En el últim any s'han iniciat en el consum d'alcohol 285.700 estudiants de 14 a 18 anys.

El 1'7 % dels joves de 14 a 18 anys ha consumit alcohol diàriament en els últims 30 dies (0,9% als 14 anys i 2,4 als 17 anys)

La manera d'aconseguir begudes alcohòliques (menors de 14 a 17 anys) en els últims 30 dies són:

- Directament ells
- Mitjançant altres persones menors de 18 anys
- Mitjançant familiars de 18 anys o més

Pel que fa al consum d'hipnosedants hi ha una canvi en la tendència seguida, que fou creixent des de 1994 fins al 2012. El consum dels mateixos per part de les dones en l'últim any duplica el percentatge d'homes consumidors (13,8% front 7,7%). Les diferències augmenten amb l'edat.

Pel que fa al consum d'hipnosedants sense recepta també hi ha un tendència descendent des de 2010. El percentatge de dones que consumeix hipnosedants en el darrer any duplica el percentatge d'homes consumidors (6,8% davant d'un 3,8%)

El consum de cànnabis mostra una tendència descendent. En l'últim any van començar a consumir cànnabis 146.200 estudiants de 14 a 18 anys. Els homes consumeixen major proporció que les dones en tots els grups d'edat.

Les mostres del consum:

- 65% principalment marihuana
- 9% principalment haixix
- 25,4% marihuana i haixix
- 86,5% barregen cànnabis i tabac
- Mitjana de porros consumits al dia 3,2

Pel que fa al consum de cocaïna es mostra una tendència estable. Els homes consumeixen en major proporció que les dones en tots els grups d'edat.

Pel que fa al risc percebut al consumir drogues l'alcohol es la substància que es percep com a menys perillosa, es manté des de 2010 la consideració del tabac com a més perillós que el cànnabis.

Des de 2010 disminueix la disponibilitat percebuda per a totes les drogues excepte l'alcohol.

Edades enquesta domiciliària sobre alcohol i drogues a Espanya. edades. darrera edició 2013-2014

Des de 1995 el Plan Nacional sobre drogas realitza cada dos anys una enquesta sobre alcohol i altre drogues a Espanya en la població general , cada dos anys. Els resultats són representatius a nivell nacional. Per tal d'obtenir informació útil per a dissenyar i avaluar polítiques dirigides a prevenir el consum i els problemes derivats de l'ús de drogues, conèixer les característiques sociodemogràfiques dels consumidors i els patrons de consum així com la disponibilitat de drogues percebuda i el risc percebut front diverses conductes de consum, conèixer les vies d'obtenció i vies d'informació utilitzades i preferides, conèixer l'opinió de la població envers la importància dels problemes de drogues i les mesures per a reduir-los.

S'inclouen en el qüestionari un total de 23 drogues; les drogues consumides per un nombre major de persones son l'alcohol, el tabac i els hipnosedants.

Des de 2011 augmenta lleugerament el consum de substàncies legals; el tabac, l'alcohol i hipnosedants i disminueix lleugerament el consum de les substàncies il·legals.

Segons el sexe; el consum de drogues tan legals com il·legals està més estesa entre els homes,

excepte el hipnosedants on la proporció de dones consumidores duplica la dels homes.

La edat mitja d'inici en el consum de les diferents drogues es manté estable amb respecte a edicions anteriors a l'enquesta.

La tendència estable de prevalença de consum diari de tabac en totes les edats i ambdós sexes.

Les tendències de consum de begudes alcohòliques en els darrers 10 anys es troben estabilitzades però en nivells elevats.

La prevalença de borratxeres mostra una tendència estable, 2 de cada 10 persones s'ha emborratxat en l'últim any. EL 15,5% de la població de 15 a 65 anys ha consumit alcohol "en atracón" en el darrer mes. Les majors prevalences es troben en el grup d'adults joves de 15 a 29 anys, el botelló es concentra en el joves de 15 a 24 anys.

Les prevalences de consum de cànnabis mostren una tendència lleugerament descendent, els homes consumeixen una major proporció que les dones en tots els grups d'edat.

El consum de cocaïna en els últims 12 mesos manté una tendència descendent.

Sobre l'Èxtasi, les amfetamines i els al·lucinògens es consolida la tendència iniciada al 2001 per tots els consums en ambdós sexes, son les xifres més baixes des de començament de les enquestes.

El cànnabis està present en el 90% dels policonsums de substàncies il·legals. L'alcohol està present en el 90% dels policonsums. El consum d'alcohol, sobretot si es del tipus binge drinking s'associa amb una major prevalença de consum d'altres drogues.

En l'últim any previ a l'enquesta van començar a consumir cànnabis 168.677 persones, tabac 142.282 i cocaïna en pols 38.551.

La major taxa de persones que van començar a consumir cànnabis es dona en menors d'edat. A l'any previ a l'enquesta, van començar a consumir cànnabis 61.085 menors.

Segons els ciutadans les mesures de major eficàcia per resoldre problemes sobre drogues són;

- Accions formatives
- Tractaments
- Control policial
- Restricció legal
- Campanyes publicitàries

La població mostra molt interès en rebre informació mitjançant el medis de comunicació, internet, els professionals sanitaris, els professors i xerrades o cursos.

2.2 Recomanacions sobre la prevenció

Informe 2009 de l'Observatori de Nous Consums i estils d'oci en l'àmbit juvenil (Institut Genus)

- Proporcionar espais esportius i de reunió per als joves dotant-los de monitors.
- Continuar els esforços en buscar nous enfocaments assistencials per intentar apropar els centres als joves i evitar la manca d'afinitat actual i l'alt percentatge d'abandonaments de tractament. Els centres haurien de canviar la seva imatge i situar-se en la xarxa sociosanitària normalitzada.
- Crear en els recursos assistencials espais d'ajuda i assessorament a les famílies.
- Potenciar la formació dels professionals d'Atenció Primària en la detecció precoç dels problemes de drogues.
- Possibilitar que els professors dels Instituts d'Ensenyament Secundari (INS) tinguin accés a formació sobre consums de drogues.
- Continuar potenciant les mesures penals o administratives alternatives a les sancions administratives per consum i/o tinència de cànnabis en els espais públics.
- Promoure les activitats i espais organitzats pels joves, per tal de potenciar activitats de lleure desvinculades de l'oci nocturn.
- Promoure les bones pràctiques en el sector de l'oci nocturn. Així, fora convenient formar els treballadors del món de la nit.

Estudi Oci Nocturn i substàncies psicoactives. Avaluació de les polítiques i intervencions de Salut Pública amb adolescents i joves en espais d'oci nocturn a Catalunya (Spora Sinèrgies).

Respecte a la gestió de les polítiques públiques:

- Establir mecanismes de promoció i/o planificació proactiva i integral de l'oci nocturn.
- Treballar activament per a implementar una actualització de la normativa vigent en relació a les drogues i l'oci nocturn.

Respecte a la gestió de les polítiques i intervencions de reducció de riscos:

- Visibilitzar activament el discurs, les polítiques i les actuacions de reducció de riscos.
- Incorporar activament la població 'no consumidora' com a població diana dels serveis de reducció de riscos.
- Establir mecanismes que assegurin la difusió efectiva dels serveis entre la població adolescent.
- Incorporar la reducció de riscos en el currículum escolar.
- Realitzar actuacions temporalment sostingudes en els municipis amb major densitat de població.
- Promoure l'establiment de punts informatius permanents.
- Formar el staff dels locals d'oci nocturn.
- Incorporar el 'grup d'iguals' com a interlocutor privilegiat del discurs.
- Generalitzar els *flyers* com a estratègia de difusió del discurs de reducció de riscos.
- Incorporar activament els adolescents i joves en la planificació de les polítiques Públiques.

2.3 Estratègies nacionals

Estratègia Nacional de prevenció: Consum de drogues i problemes associats. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

El Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya ha elaborat un Pla Estratègic de prevenció del consum de drogues amb la missió d'ordenar, orientar, promoure, reforçar, coordinar i avaluar les accions preventives tendents a disminuir la prevalença del consum de drogues i la incidència de les problemàtiques associades en la població general catalana i especialment entre els infants, adolescents i joves dels diferents àmbits d'actuació.

Els objectius generals de l'estratègia:

- Reduir la prevalença de consum de les diferents substàncies psicoactives.
- Retardar l'edat d'inici a aquests consums.
- Reduir riscos i efectes adversos sanitaris i psicosocials per als consumidors experimentals, ocasionals i habituals.
- Minimitzar els danys associats a l'addicció.

En aquest marc, les característiques bàsiques de les actuacions polítiques globals en matèria de prevenció a Catalunya hauran de:

- Promoure el desenvolupament d'actuacions preventives universals, adreçades als diferents grups d'edat (infants, adolescents, adults), i des dels diferents àmbits de treball en prevenció dels consums i les problemàtiques associades al consum de drogues.
- Promoure el desenvolupament d'actuacions preventives selectives de qualitat adreçades als grups que estan en circumstàncies de risc especial.
- Promoure el desenvolupament de mètodes de detecció precoç dels factors de risc i la utilització de protocols d'intervenció per identificar els individus que exhibeixen signes inicials d'abús de substàncies i altres problemes de conducta i adreçar-los a intervencions especialitzades -prevenció indicada-.
- Promoure el desenvolupament d'actuacions preventives determinades de qualitat, adreçades als individus i grups de consumidors, drogodependents i persones que presenten altres trastorns de salut relacionats, per tal de reduir la morbiditat associada als consums de drogues i prevenir situacions d'exclusió social de l'individu i del seu entorn.
- Potenciar la cultura de l'avaluació per a la millora de la qualitat de les actuacions preventives, i el desenvolupament autòcton de la recerca bàsica, epidemiològica i clínica rellevant en prevenció del consum de drogues i problemàtiques associades.
- Fomentar la formació continuada i de nivell científic alt en prevenció de la problemàtica associada al consum de drogues als diferents agents socials establint mecanismes d'acreditació de la qualitat de les propostes preventives, els programes docents i de la formació contínua.
- Fomentar la implicació i la participació activa dels ciutadans en general, i especialment dels joves, els pares i les mares, les persones drogodependents, i dels professionals dels àmbits de l'educació, la salut i dels mitjans de comunicació social, en les intervencions en prevenció del consum de drogues i problemàtiques associades.
- Estimular la cooperació amb els països de la Unió Europea i dels organismes

internacionals relacionats amb la promoció de la salut i la prevenció del consum de drogues i problemàtiques associades.

La Xarxa Local de Drogodependències de la Diputació de Barcelona estableix les bases tècniques i criteris generals que han de possibilitar el desenvolupament de programes comunitaris en el seu document marc *Prevenció municipal en drogodependències: un compromís institucional i social*.

Objectius:

- Facilitar la implementació i desenvolupament de serveis i programes de prevenció.
- Potenciar el foment de l'equitat en serveis i programes de prevenció comunitària de drogodependències per a tota la ciutadania de la província.
- Incorporar els diferents actors socials relacionats amb la prevenció de les drogodependències.
- Avançar en la homogeneïtzació dels sistemes de gestió en el conjunt del territori.
- Gestió compartida del coneixement.

La normativa administrativa vigent a Catalunya reconeix en l'àmbit de l'administració local la plena competència municipal pel desenvolupament de polítiques de prevenció, serveis i reinserció social, entre les quals es poden incloure accions formatives en matèria de prevenció i lluita contra les drogues.

Aquesta normativa queda reflectida a la Llei 7/85, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local; als articles 66 i 71 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, i per la Llei 20/85, de 25 de juliol, sobre mesures i accions per a la prevenció i assistència a Catalunya en matèria de substàncies que poden generar dependència.

A més, la recentment aprovada pel parlament, Llei de Salut Pública de Catalunya, considera fonamental garantir la resposta a les necessitats en matèria de salut pública i l'equitat en la gestió dels riscos de la salut amb una atenció especial al territori i a l'àmbit local. Per això crea l'Agència de Salut Pública de Catalunya, que gestiona l'impuls descentralitzador que es dona al sistema sanitari català.

2.4 Experiència local

Després de vuit anys d'intervenció tan al carrer com als diferents espais socialitzadors dels tres municipis que el projecte TRACA dona servei, es tenen les següents valoracions:

Sobre les drogues:

Les drogues poden rebre moltes classificacions, segons la legalitat, segons el model de societat, segons els seus efectes,... Sempre han existit i sempre se'ls ha dotat d'un sentit en utilitzar-les, des d'usos religiosos fins a recreatius. Antigament tenien sobretot un sentit ritual, molt vinculat a la naturalesa. Si pensem en el tabac, el tipus de consum que feien a nivell ritual no te res a veure amb l'ús que es fa a la societat en la que vivim. Fa uns anys el consum de cànnabis s'associava sobretot a un consumidor aparentment socialment reivindicatiu, a l'actualitat el consum de cànnabis entre els joves no es relaciona amb cap grup social, sinó a la majoria de joves independentment de com vesteixen, pensen políticament o practiquen un tipus d'oci.

Sobre el consum:

El consum de drogues actualment està fonamentat per un consum diari de tabac, d'alcohol sobretot els caps de setmana, un consum diari de cànnabis en alguns joves i un altre més experimental en altres. A mesura que creixen – 4 ESO, alguns batxillerats, PQPI,...- es pregunten sobre altres drogues, sovint l'MDMA i la cocaïna. Excepcionalment algun jove o grup –en el que s'han fet xerrades- pregunta per altres drogues; la Ketamina, l'speed, al·lucinògens. En general els joves de primer d'ESO no fumen tabac, ni beuen alcohol. Critiquen el consum de tabac dels seus pares i mares, i premien l'abandonament del consum dels mateixos. A segon d'ESO hi ha algun alumne que fuma tabac habitualment, alguns fumen cànnabis i altres han provat l'alcohol. Tots coneixen els “fumetes” de l'escola, però cap sembla formar-ne part. A quart d'ESO hi ha fumadors habituals de tabac, fumadors experimentals i habituals de cànnabis, consumidors ocasionals d'alcohol i rarament algun consumidor de psicoestimulants. En general coneixen el que és una blanca i com actuar en cas necessari. A grups específics tipus PQPI, aula taller,...Hi ha consumidors habituals de tabac i cànnabis i algun consumidor experimental de psicoestimulants. En tots els grups la majoria són no consumidors de drogues. En grups d'edats més grans, en els quals l'oci i la nit formen part important de les seves vides apareixen consums d'alcohol i cocaïna. El consum de cocaïna s'associa a anar a la discoteca, a l'alcohol la música i la festa. Hi ha persones que usen les drogues amb finalitat recreativa, per divertir-se, per experimentar, per gaudir de sensacions concretes, per allargar la nit, per modificar el seu estat anímic, per afrontar situacions, per no afrontar-les.

Sobre l'entorn:

Parlem amb les mares i el pares del consum que fan els seus fills, del que podrien fer, de parlar molt a casa, de temes incòmodes també; de sexe de drogues, d'aprofitar moments de complicitat per a fer-ho, de negociar les sortides per la tarda i per la nit, de complir els compromisos, dels riscos de consumir drogues, de parlar i sobretot d'escoltar a les filles i als fills. D'entendre les conseqüències reals dels consums que fan els seus fills, de buscar informació, d'informar-se plegats. Actualment vivim un moment econòmic complicat, moltes mares i pares sense treball i sembla que l'oci i el consum de drogues hauria de disminuir, però tot i la situació actual, el temps lliure esdevé un espai important en el que els joves es relacionen i consumeixen diferents substàncies. La realitat social sobre el cànnabis fa que alguns pares dels joves fumin cànnabis, plantin. Concretament a un dels municipis de 15.000 habitants hi ha dues associacions cannàbiques, a la majoria d'estancs es ven parafernàlia relacionada amb el consum de marihuana. És freqüent trobar joves amb indumentària amb la fulla de marihuana, amb els colors rastes o jamaicans, amb rastes.

Sobre el treball preventiu:

Sempre s'intenta centrar la informació a partir de la pròpia decisió individual, d'evitar la presa per consumir i de respectar el ritmes individuals de cadascú, defugir de les pressions i dels resultats de les enquestes. Donar importància a assumir els riscos i les conseqüències quan hi ha consum o quan s'està proper a persones que en consumeixen. També es parla dels “enganxes”; als porros, al tabac, a les pantalles, de com veuen els consums d'aquells que ho fan, de què pensen fer, de deixar de fer coses i només fumar cànnabis. Del que són les drogues, que cada persona és diferent i que les drogues també senten diferent, el pes, el cap,...que no tothom en consumeix, que la majoria no ho fa. La prevenció del consum de drogues hauria d'incloure totes les seves vessants. Entenem la prevenció com el treball que es realitza quan no existeix un problema d'addicció greu a cap substància. Generalment fent prevenció et trobes amb consums experimentals d'algunes drogues, amb d'altres més habituals, sobretot del tabac i el cànnabis. Des de les diferents actuacions que es porten a terme des del TRACA, s'intenta explicar la importància del consum de drogues envers la salut, explicant que les drogues tenen un efectes i que per tant no són innòcues, depenent de l'edat amb la que

es treballa es parla de la importància de ser conscients de les nostres decisions, cadascú escull el que vol fer, si son més jovenets se'ls parla de la pressió de grup, dels diferents tipus d'amics que hi ha, de la publicitat. Que hi ha molts tipus de drogues, que actualment els joves tenen molta informació, que les conseqüències del seu consum són diferents a fa uns anys, que hi ha gent que s'hi enganxa, de la tolerància.

També es tenen les següents estratègies sobre prevenció:

Quan es parla del tabac:

S'explica que és, d'un ve i com es consumia antigament i com es consumeix ara. Es diu que fa uns anys els professors fumaven a la classe i els alumnes també, que fa temps es va descobrir que era molt perjudicial per a la salut, que es un droga legal, dels impostos que es queda l'estat, de com en general es passa de fer un consum experimental a l'addicció, de la nicotina, del monòxid de carboni i dels additius que porta el tabac. De les malalties que pot generar el seu consum, dels riscos pròxims al seu consum i dels danys que pot ocasionar a la llarga si es consumeix, dels diners que calen per a consumir-ne, de com el cos s'acostuma ràpidament al seu consum, que la venda està prohibida als menors d'edat...

la majoria de consumidors de tabac coneix de la seva addicció i el que pot suposar per la seva salut el consum continuat la substància. Es detecta una franja important en la que el canvi és de: mai ho provaré (1-2 ESO) a consumidors més o menys habituats, en funció de la disponibilitat a la substància (pares fumadors), diners que es disposa (per pagar-lo), hàbits de consum dins del grup, activitats vinculades a l'esport, actitud i opinió dels pares...

Quan es parla de l'alcohol:

S'explica que viuen en una societat mediterrània, que s'elabora sovint on viuen, dels fermentats i dels destil·lats, dels hàbits de consum dels adults pròxims, del "botellori", de diferents tipus de consum, dels efectes que produeix a les persones, que la venda està prohibida als menors d'edat, de les normatives sobre el consum, del tipus de consum d'alcohol, dels riscos que pot generar el seu consum, dels danys que pot arribar a produir el seu consum, de la conducció, del metabolisme de les persones, de com s'elimina del cos, del "puntet" al beure alcohol, del coma etílic,...

Majoritàriament es un consum que es realitza durant els caps de setmana, associat a sortir de festa i a compartir espais d'oci i llocs amb els amics. Sobretot centrat en majors de 18 anys, tot i que l'inici del consum del mateix s'estableix al voltant dels 16-17 anys.

Destacar que en grups de 2 ESO es detecta un inici en el consum i a més no es relaciona l'alcohol com una droga, sinó que sovint es relaciona amb una beguda present a la majoria de les llars, on els adults en consumeixen en diferents ocasions; com a refresc, acompanyant àpats i present a la majoria de les celebracions.

Quan es parla del cànnabis:

S'explica que és, quins efectes te, d'on ve, on s'elabora, com el consumeix la gent, del per què, del quan, del com, del a on, de les conseqüències legals, d'assumir les conseqüències quan es consumeix, dels que només fumen i fan poc més, de les etiquetes a l'institut, de l'actitud d'alguns que fudem, del respecte al que no vol consumir-ne, de la tolerància quan es consumeix,...

Consum de cànnabis en menors d'edats; alguns en fase d'experimentació i descobriment dels efectes i del que hi poden aconseguir.

Consum de cànnabis en menors o majors d'edat; consums diaris de cànnabis, alguns afectats en altres esferes de la vida (no estudiar, no treballar, no tenir massa inquietuds,...) alguns

mantenint els compromisos que la societat o bé la seva pròpia llar els marca.

D'alguns consumidors de cànnabis cal dir que s'aprecia un canvi important en l'actitud envers la vida; consum a totes hores, evitació de responsabilitats, manca de referents estables que facin una certa continuïtat en els estudis,...això provoca sovint que es deixin algunes obligacions i que l'oci únicament giri al voltant del consum de cànnabis, del parc i la plaça.

Quan es parla d'altres substàncies:

Consum de cocaïna; majoritàriament joves de més de 20 anys, associat a consums recreatius de cap de setmana, on la discoteca té una importància gran. Lligat a consums d'alcohol.

Consum d'MDMA; associat a consums puntuals de cap de setmana o bé festes que es preveuen que seran llargues. Dir que amb aquesta substància podem distingir dos grups. Els que la coneixen i ja l'han utilitzat més de cinc vegades; saben el que poden esperar i com consumir-la i un de més jove que no la coneix massa, que l'emascara de tòpics i que té més desig de provar-la que no pas d'haver-ho fet. Ambdós grups accepten parlar de la substància i conèixer entre d'altres com disminuir riscos tant si es consumeix com si únicament es tracta d'obtenir la informació i conèixer-la.

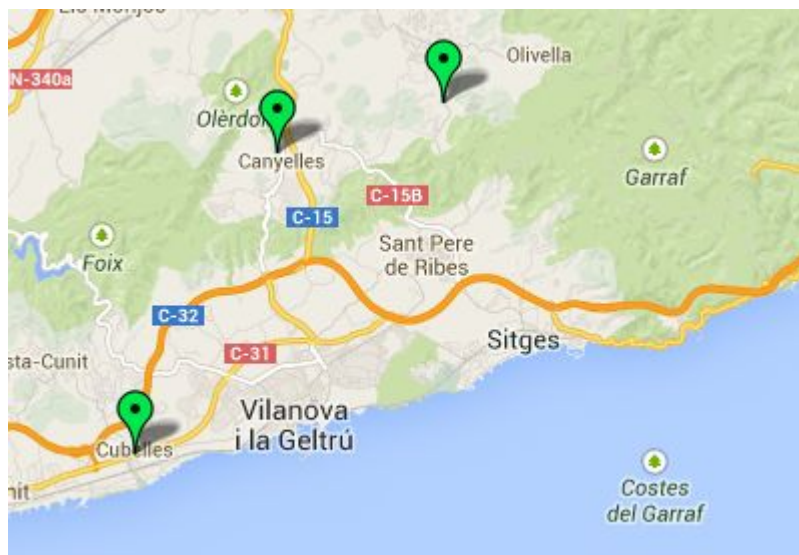
Consum de ketamina; preguntes molt puntuals i en persones molt concretes, amb un perfil de joves "fiestero" que coneix bastant la nit, la festa i altres substàncies.

En la majoria dels consums d'aquestes substàncies apareix l'alcohol com a substància principal.

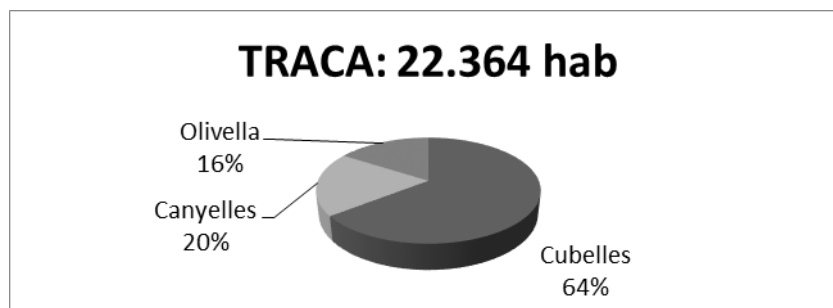
3 DIAGNÒSTIC DEL CONTEXT LOCAL

3.1 El territori Traca

El pla Traca s'implementa en tres municipis del Garraf: Canyelles, Cubelles i Olivella.

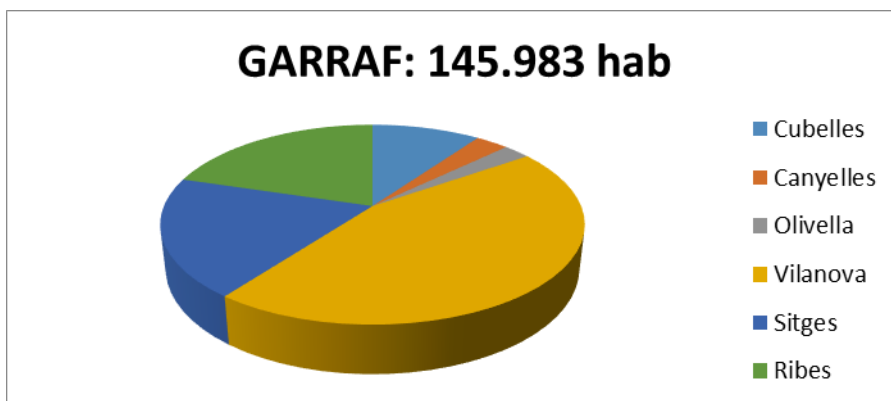
El següents gràfics mostren el pes demogràfic dels municipis entre si i respecte el total de la comarca.

Cubelles: 14.420 hab.

Canyelles: 4375 hab.

Olivella: 3.569 hab.

Cubelles: 14.420 hab.

Canyelles: 4.375 hab.

Olivella: 3.569 hab.

Vilanova i la Geltrú: 65.684 hab.

Sitges: 28.269 hab.

Sant Pere de Ribes: 29.666 hab.

A Cubelles, la població s'extén majoritàriament a la franja costanera i es disposa d'una estació de tren de rodalies (R2-Sud). A Canyelles i Olivella la població es dispersa en diverses urbanitzacions, amb un nucli relativament petit i en un entorn de muntanya amb poques opcions de transport públic.

3.2 Avaluació tècnica

L'avaluació s'ha realitzat a partir dels objectius plantejats en el pla anterior dividits en 4 eixos que són:

- Eix prevenció i educació.
- Eix prevenció i oci.
- Eix prevenció i comunitat.
- Eix prevenció i coneixement.

Cadascun d'aquest eixos té uns objectius generals i uns d'específics. L'avaluació s'ha realitzat sobre els objectius específics. S'inclouen imatges que també es poden trobar a la nova web:

www.tracagarraf.cat

Eix Prevenció i educació

Objectius generals

- Millorar el coneixement i la formació en l'àmbit de les drogues de tots els actors implicats en l'educació.
- Oferir suport als professionals de l'educació per tal de fomentar la iniciativa preventiva o millorar les seves capacitats de treball, tant en l'àmbit de prevenció com en la detecció precoç i identificació de situacions i/o comportaments de risc.
- Promoure la prevenció del consum de drogues des de les famílies.
- Enriquir i ampliar l'oferta d'activitats preventives amb joves i adolescents que s'ofereixen al municipi.

Objectius específics:

ÀMBIT: Adolescents i joves

- Dotar d'eines a l'alumnat per a la reflexió crítica en el consum de drogues.

Accions i activitats dutes a terme referents a aquest objectiu:

- Xerrades: se n'han realitzat 119 en els 3 municipis de les comarques, amb temàtiques diverses com: presa de decisions, tabac, alcohol, cànnabis, altres drogues, etc.
- Casos atesos:

Un total de 97 casos mitjançant el protocol de detecció i intervenció en el consum de drogues (l'ús del protocol no inclou sanció administrativa per consum o tinences de drogues).

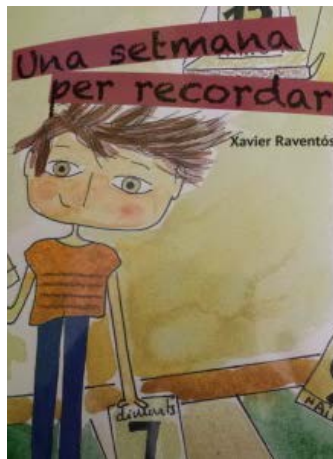
S'han atès 35 casos amb el protocol de mesures educatives que inclou sanció administrativa per consum o tinença de drogues.

- Funcions d'educador de carrer utilitzant els espais de trobada i relació dels joves per realitzar contactes, seguiment i vincles juvenils.
- Activitats d'oci. Se n'han realitzat 97 per promocionar un oci i temps lliure saludable.
- S'ha organitzat l'any 2015 i 2016 la Setmana de la Salut a Cubelles que inclou xerrades, tallers, ginkanes relacionades amb la salut física, emocional, alimentària, sexualitat i consum de drogues.
- Elaboració i publicació de 4 fullets sobre: tabac, alcohol, cànnabis i afectivitat i sexualitat.

- Elaboració i publicació del conte “Una setmana per recordar” adreçat a alumnes de 6è de primària i llurs famílies.

- Curs adreçat a joves consumidors on a partir de la reflexió i el treball compartit s'elaboren 4 campanyes sobre el tabac, l'alcohol, el cànnabis i l'ús de les pantalles. Aquest material creat es reparteix en les xerrades, en les que els mateixos joves participen, a la resta de l'alumnat dels instituts.

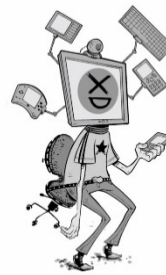

Aquest material l'ha elaborat un grup de joves que són bons/es patinant, jugant a futbol, ajudant als altres, ballant, menjant, llegint, arreglant les cel·les i planxant el cabell a altres i cantant amb l'ajuda de l'Espai Jove i el TRACA.

PER QUÈ?
Doncs per perdre's classes, obligats/des per la profe, perquè millor aquí que no pas a classe....ah! I per aprendre i saber més coses sobre les drogues.

Si un cop llegit vols compartir alguna experiència o t'has quedat amb ganes de seguir, contacta amb nosaltres.

679869772 - traca@ccgarraf.cat

Aquest material l'ha elaborat un grup de joves que són bons/es patinant, jugant a futbol, ajudant als altres, ballant, menjant, llegint, arreglant les cel·les i planxant el cabell a altres i cantant amb l'ajuda de l'Espai Jove i el TRACA.

PER QUÈ?
Doncs per perdre's classes, obligats/des per la profe, perquè millor aquí que no pas a classe....ah! I per aprendre i saber més coses sobre les drogues.

Si un cop llegit vols compartir alguna experiència o t'has quedat amb ganes de seguir, contacta amb nosaltres.

679869772 - traca@ccgarraf.cat

Aquest material l'ha elaborat un grup de joves que són bons/es patinant, jugant a futbol, ajudant als altres, ballant, menjant, llegint, arreglant les cel·les i planxant el cabell a altres i cantant amb l'ajuda de l'Espai Jove i el TRACA.

PER QUÈ?
Doncs per perdre's classes, obligats/des per la profe, perquè millor aquí que no pas a classe....ah! I per aprendre i saber més coses sobre les drogues.

Si un cop llegit vols compartir alguna experiència o t'has quedat amb ganes de seguir, contacta amb nosaltres.

679869772 - traca@ccgarraf.cat

Aquest material l'ha elaborat un grup de joves que són bons/es patinant, jugant a futbol, ajudant als altres, ballant, menjant, llegint, arreglant les cel·les i planxant el cabell a altres i cantant amb l'ajuda de l'Espai Jove i el TRACA.

PER QUÈ?
Doncs per perdre's classes, obligats/des per la profe, perquè millor aquí que no pas a classe....ah! I per aprendre i saber més coses sobre les drogues.

Si un cop llegit vols compartir alguna experiència o t'has quedat amb ganes de seguir, contacta amb nosaltres.

679869772 - traca@ccgarraf.cat

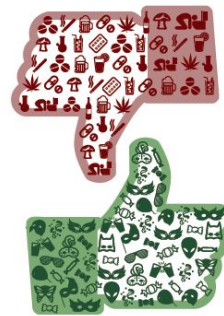
- Elaboració del vídeo "Respecta't, fes-te respectar i respecta" conjuntament amb alumnes de l'institut per crear un material que s'utilitza en les xerrades del projecte TRACA sobre el consum d'alcohol, cànnabis i tabac.

- Veles de Salut: Se n'han realitzat 20, facilitant suc de fruita i informació relacionada amb les drogues i la sexualitat, compartint espais d'oci i nit.

- Campanyes sobre oci i festa. S'han elaborat 6 campanyes promovent un oci saludable i respectuós per tal de minimitzar els riscos relacionats amb la festa i el consum de drogues.

Una campanya de:

 Grup Municipal del Garraf

 Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

 Ajuntament de Sant Joan de Vilatorrada

 Ajuntament de Noya

 Ajuntament de Súria

 Ajuntament de Canyelles

Amb el suport:

 oficina JOVE

 TRACA

 Generalitat de Catalunya
Departament de Gestió Social i Família
Direcció General de Serveis

 Diputació de Barcelona

Disseny guanyador del Concurs del cartell de prevenció CANCER 2015. Autora: Irene García Amador

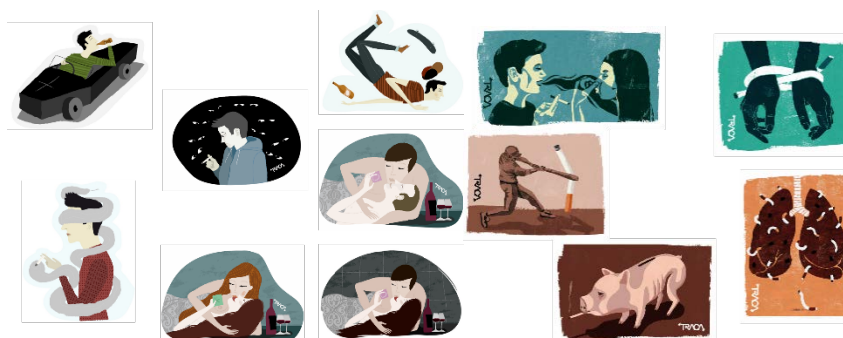

- Campanyes sobre substàncies. Se n'han realitzat 7: 3 de tabac, 3 d'alcohol i 1 sobre els usos de medicaments.

- Enganxines. Per donar a conèixer el servei i reforçar els missatges en les xerrades, activitats, etc. s'han realitzat 12 enganxines sobre el consum de tabac, alcohol, cànnabis i sexualitat.

Flier sobre alcohol i conducció.

Contracte educatiu per alumnes de primària sobre els usos del mòbil.

Targeta hospitalària per donar als joves en cas d'utilització del servei d'urgències.

Creació i promoció de la pàgina web amb tot el material elaborat des del 2009.

<http://tracagarraf.cat/>

ÀMBIT: Agents educatius

- Proporcionar una oferta d'accions formatives i recursos adreçades a professors per tal d'optimitzar les intervencions educatives i preventives amb els joves.

Accions i activitats dutes a terme referents a aquest objectiu:

- Protocol pel transport escolar. S'ha elaborat el protocol per donar resposta en els casos de sospita i/o consum de drogues en el transcurs del trajecte dels alumnes que es desplacen de municipi.
- Tutories amb els tutors dels alumnes que s'han atès des del projecte.
- Curs adreçat a joves consumidors on a partir de la reflexió i el treball compartit s'elaboren 4 campanyes sobre el tabac, l'alcohol, el cànnabis i l'ús de les pantalles. Aquest material creat es reparteix en les xerrades, en les que els mateixos joves participen, a la resta de l'alumnat dels instituts.
- Campanyes sobre oci i festa. S'han elaborat 6 campanyes promovent un oci saludable i respectuós per tal de minimitzar els riscos relacionats amb la festa i el consum de drogues.

- Campanyes sobre substàncies. Se n'han realitzat 7: 3 de tabac, 3 d'alcohol i 1 sobre els usos de medicaments.
-
- II Jornades TRACA. Organització i realització de les jornades de 20 hores de durada.

- Web TRACA.

ÀMBIT: Famílies

- Proporcionar propostes i recursos per actuar en la prevenció del consum de drogues des de les famílies.

Accions i activitats dutes a terme referents a aquest objectiu:

- Sessions amb les famílies de tots els casos atesos.
- Elaboració i publicació de 4 fullets sobre: tabac, alcohol, cànnabis i afectivitat i sexualitat.
- Contracte educatiu per alumnes de primària sobre els usos del mòbil.
- Elaboració i publicació del conte "Una setmana per recordar" adreçat a alumnes de 6è de primària i llurs famílies.
- Campanyes sobre oci i festa. S'han elaborat 6 campanyes promovent un oci saludable i respectuós per tal de minimitzar els riscos relacionats amb la festa i el consum de drogues.
- Campanyes sobre substàncies. Se n'han realitzat 7: 3 de tabac, 3 d'alcohol i 1 sobre els usos de medicaments.
- Web TRACA.

Un cop finalitzat el Pla municipal s'ha creat una xarxa de treball efectiva amb la majoria dels professionals relacionats amb l'àmbit de l'educació. S'ha recollit i avaluat les activitats i recursos que s'ofereixen als municipis, s'ha ampliat l'oferta d'intervencions en prevenció de drogues i s'ha ofert una proposta de prevenció educativa dirigida als joves de col·lectiu de joves en risc.

Eix Prevenció i oci

Objectius generals

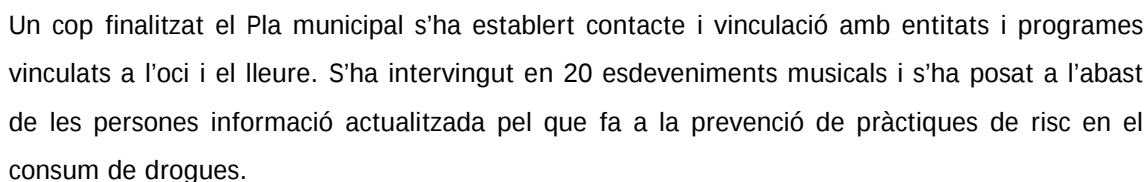
- Intervenir en els espais naturals d'oci i lleure.
- Potenciar estratègies preventives d'intervenció entre iguals.
- Dotar d'eines als joves per a la reflexió crítica del consum de drogues en els espais d'oci i lleure.
- Implicar al teixit associatiu en la prevenció de drogues.
- Oferir una resposta educativa a les conseqüències legals derivades del consum de substàncies.
- Sensibilitzar i implicar a entitats i promotors vinculats a l'oci i lleure en la prevenció del consum de drogues.

Objectius específics

- Oferir serveis d'assessorament en el consum i els riscos associats.
- Treballar amb els agents implicats en l'oci nocturn.
- Oferir proposta d'actuacions preventives en els espais nocturns
- Donar resposta educativa alternativa a la sanció per consum o tinença de drogues a la via pública.

Accions i activitats dutes a terme referents a aquests objectius:

- Campanyes sobre oci i festa. S'han elaborat 6 campanyes promovent un oci saludable i respectuós per tal de minimitzar els riscos relacionats amb la festa i el consum de drogues.
- Campanyes sobre substàncies. Se n'han realitzat 7: 3 de tabac, 3 d'alcohol i 1 sobre els usos de medicaments.
- Elaboració i publicació de 4 fullets sobre: tabac, alcohol, cànnabis i afectivitat i sexualitat.
- Targeta hospitalària per donar als joves en cas d'utilització del servei d'urgències.
- Flier sobre alcohol i conducció.
- Veles de Salut: Se n'han realitzat 20, facilitant suc de fruita i informació relacionada amb les drogues i la sexualitat, compartint espais d'oci i nit.
- Treball conjunt amb associacions que organitzen activitats d'oci nocturn.
- Campanyes comarcals.

Eix Prevenió i comunitat

Objectius generals

- Difondre les diferents accions i programes del Pla municipal.
- Fomentar la participació i la implicació dels ciutadans en la prevenció del consum de drogues.
- Augmentar el coneixement que sobre drogues i pràctiques de risc en el consum té la ciutadania amb la finalitat de dotar-los d'eines i recursos que els hi permetin prendre decisions lliures i saludables.
- Donar a conèixer i facilitar l'accés als recursos de prevenció i atenció existents al territori.

Objectius específics

- Promoure campanyes universals de sensibilització i reducció de riscos en la ciutadania.

Accions i activitats dutes a terme referents a aquest objectiu:

- Campanyes sobre oci i festa. S'han elaborat 6 campanyes promovent un oci saludable i respectuós per tal de minimitzar els riscos relacionats amb la festa i el consum de drogues.
 - Campanyes sobre substàncies. Se n'han realitzat 7: 3 de tabac, 3 d'alcohol i 1 sobre els usos de medicaments.
 - Elaboració i publicació de 4 fullets sobre: tabac, alcohol, cànnabis i afectivitat i sexualitat.
 - Targeta hospitalària per donar als joves en cas d'utilització del servei d'urgències.
 - Flier sobre alcohol i conducció.
- Oferir a la comunitat serveis d'assessorament en el consum i els riscos associats.

Accions i activitats dutes a terme referents a aquest objectiu:

- Servei TRACA d'assessorament sobre el consum de drogues; telèfon, mail, web.
- Involucrar als professionals sanitaris en la reducció de riscos i facilitar la detecció i la derivació de pràctiques de risc.

Accions i activitats dutes a terme referents a aquest objectiu:

- Participació en la xarxa Infància i Joventut a Cubelles en la que hi són presents tots els agents implicats de la comunitat.
- II Jornades TRACA. Organització i realització de les jornades de 20 hores de durada.
- Campanya sobre usos dels medicaments.
- Targeta hospitalària per donar als joves en cas d'utilització del servei d'urgències.

- Posar a l'abast de la ciutadania informació objectiva i contrastada sobre drogues i pràctiques de risc en el consum.

Accions i activitats dutes a terme referents a aquest objectiu:

- Campanyes sobre oci i festa. S'han elaborat 6 campanyes promovent un oci saludable i respectuós per tal de minimitzar els riscos relacionats amb la festa i el consum de drogues.
- Campanyes sobre substàncies. Se n'han realitzat 7: 3 de tabac, 3 d'alcohol i 1 sobre els usos de medicaments.
- Elaboració i publicació de 4 fullets sobre: tabac, alcohol, cànnabis i afectivitat i sexualitat.
- Flier sobre alcohol i conducció.

Un cop finalitzat el Pla s'ha tingut presència en els mitjans de comunicació locals (webs locals, comarcals, Diari de Vilanova, Eix Diari, etc.). S'ha recollit tota la informació relativa a tots els casos atesos augmentant la participació de la ciutadania en el pla de drogues creant un servei de referència municipal en relació al consum de drogues. S'ha creat un espai web propi de difusió de qüestions relacionades amb el consum de drogues. S'ha aprofitat la presència en espais i activitats d'oci per recollir informació referent als riscos que pot generar el consum de drogues.

Eix Prevenició i coneixement

Objectius generals

- Disposar de dades locals de les pràctiques de consum i de les noves tendències i necessitats.
- Augmentar el nivell de coneixement dels professionals implicats en la prevenció de drogues.

Objectius específics

- Donar a conèixer pràctiques i estudis relacionats amb el consum de drogues.
- Potenciar la Xarxa Perifèrica.
- Difondre als possibles professionals interessats jornades, seminaris i congressos que es realitzin fora del territori.

Accions i activitats dutes a terme referents a aquests objectius:

- Recull de dades sobre els casos atesos pel servei.
- Difusió d'informació relativa a temes vinculats al projecte (cursos, jornades, etc.)

- II Jornades TRACA. Organització i realització de les jornades de 20 hores de durada.
- Difusió de la pàgina web TRACA.

Un cop finalitzat el pla s'han recollit dades sobre les pràctiques de consum de drogues.

El tècnic del servei TRACA està fent el curs d'adaptació de diplomant a grau en Educació Social.

Ha fet formació sobre xarxes socials i a participat durant els quatre anys com a ponent i expert en diferents documents sobre drogues, formacions, Universitats,...

3.3 Valoracions del treball realitzat

La prevenció com a base per a la responsabilitat. La prevenció permet l'acció més efectiva i afectiva, la que et planteja a tu mateix, com a persona.

Així doncs tot plegat utilitzant estratègies per treballar sobretot amb joves:

Xerrades als Instituts o espais on es troben el joves.

Vela de salut en esdeveniments nocturns on hi hagi música i joves.

Activitats preventives per reforçar un lleure sa i creatiu.

Coordinacions amb agents socials per tal de donar resposta a qüestions relacionades amb el consum de drogues.

Participar en tots els projectes que es sol·liciti la presència del servei (Projecte Onada, projecte de carrer, comissions socials,...).

Creació de campanyes i materials adequats a les edats que es vol accedir (amb qui i amb què viatges, si viatges, Anem junts,...).

Realitzar formacions sobre drogues a professionals de la Comarca o joves estudiants.

Atendre col·lectius específics

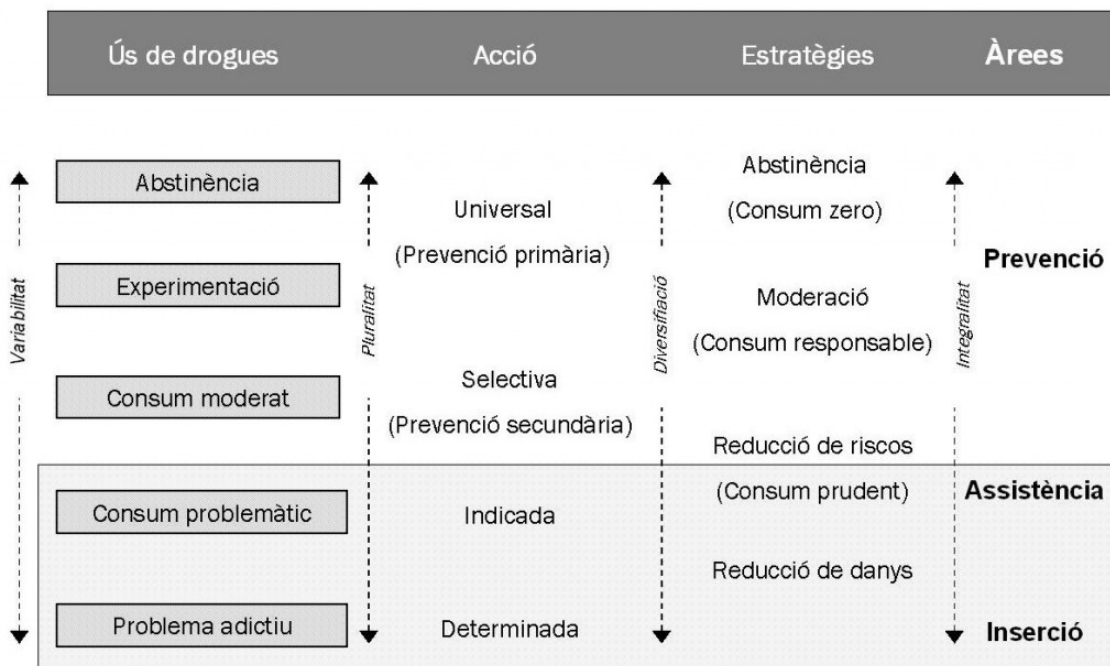
Fem especial èmfasi en la població jove i adolescent, bàsicament perquè els primers consums s'instauen en aquestes d'edats. És l'etapa de la construcció crítica de la pròpia identitat i té un valor educatiu important.

Parlar sobre drogues i fer prevenció sobre el consum de drogues ha d'anar més enllà d'explicar els efectes de les substàncies i les possibles addiccions quan es consumeixen. Ens ha de permetre utilitzar el tema de les drogues com un mitjà, per accedir i apropar-nos als joves i valorar el consum real que fan, per facilitar-los espais on ser responsables. Alhora fer-ho amb les seves famílies, amb els referents adults quan hi hagi una demanda d'aquestes.

Envers el consum de drogues cal fomentar una actitud de prudència, és més important treballar sobre l'actitud que tenen (amb les drogues, amb l'institut, a casa,...) que no pas sobre les substàncies en si. Parlar de la realitat de consum que realitzen (tabac, alcohol, altres drogues).

Cal treballar des de situacions quotidianes vinculades al present. Deixar-se portar per la sensació d'urgència no sol presentar resultats favorables.

Cal adaptar alhora el missatge i el tipus d'informació tenint en compte sobretot l'acció on es vol realitzar i quin tipus d'us de drogues s'està realitzant.

Adaptat del V PLAN DE DROGODEPENDENCIAS DE LA COMUNIDAD AUTÓNOMA DE EUSKADI. 2004-2008

La majoria de problemes de consum jove i adolescent de drogues són conseqüència de disfuncions familiars, relacionals i socials, o de malestars personals

No tots els usos adolescents de drogues adolescents tenen el mateix nivell de risc i problemàtica.

Els consums problemàtics solen ser el resultat d'uns hàbits de consum lligats a uns estils de vida (o pràctiques de relació social).

Existeixen riscos molt més importants que l'addicció i el perjudici per la salut. té més sentit centrar-se en les conductes associades bàsicament (què fem sota els efectes de les drogues, a quins riscos ens exposem i quines problemàtiques tenim).

3.4 Riscs i danys associats al consum de drogues

Després de vuit anys de treball envers els joves i els possibles consums de drogues que fan, no podem quedar-nos amb l'únic objectiu de l'abstinència. Cal allunyar-se de postures neutres. La realitat és la que és i molts joves consumeixen drogues i continuaran fent-ho. És doncs un tema seriós i cal tractar-lo des de la responsabilització, quan existeix.

El treball que es realitza quan s'intervé des de la prevenció primària o universal es centra en l'abstinència i es considera que aquesta serà sempre la millor manera per evitar qualsevol problema amb les drogues. Ara be caldrà cercar alternatives a la idea del consum zero. Quin treball cal fer amb aquelles persones que consumeixen i probablement no deixaran de fer-ho? Amb aquestes pensem que cal treballar des de la perspectiva de la responsabilitat de les eleccions i l'ús de substàncies.

Una gran part dels riscos associats al consum de drogues venen donats no només pels riscos inherents de cada substància sinó també per les pautes de consum i les conductes de risc associades.

Cal adaptar les intervencions a les realitats i necessitats pròpies d'aquells a qui ens dirigim. A més de treballar en un espai i amb un llenguatge proper.

La persona serà l'element central del treball. I sobre ella –i no la substància- recaurà la part més important de les nostres intervencions. Cal fomentar-los la reflexió i que prenguin decisions responsables i crítiques.

Les intervencions es centraran sobretot en les substàncies més properes.

Els horaris d'atenció han de poder adaptar-se a la realitat dels joves o els adults que utilitzen el servei.

3.5 Principals necessitats detectades

Es pretén seguir treballant amb la metodologia creada durant l'execució del primer i del segon Pla Supramunicipal TRACA. És a dir adaptant la filosofia de treball a la realitat i necessitats dels municipis, sense oblidar que el TRACA és un servei al servei dels agents municipals i que sovint l'atenció es demandada per ells.

A grans trets seria:

Utilització dels circuits i bases tècniques dels Protocols TRACA.

Xerrades i tallers a aquells agents socials que ho demanin.

Atenció directa a joves i llurs famílies.

Atenció directa a casos de PME i llurs famílies.

Atenció al carrer.

Vela de salut.

Activitats preventives d'oci i lleure.

Suport a qualsevol acció relacionada amb el consum de drogues –cursos, participació de xarxes de treball,...-

Incidir més en el treball familiar com a eix central de la prevenció.

Realitzar formació sobre drogues.

Donar a conèixer i participar en esdeveniments fora de la Comarca.

Donar a conèixer el projecte als mitjans de comunicació – utilització eines de comunicació virtuals.

Presència real al mitjans de comunicació – premsa-.

Elaboració de nous materials i campanyes adequades al grup diana que es determini.

4 PROPOSTA D'ACCIÓ – ESTRATÈGIES D'INTERVENCIÓ

4.1 Marc teòric i principis d'intervenció – Propostes d'intervenció

El projecte TRACA entén la prevenció del consum de drogues com una eina de treball centrada en l'educació. És en l'educació on es posa l'èmfasi estratègic i metodològic per a poder desenvolupar aquest projecte d'intervenció.

Cal tenir en compte que com a servei per a incidir en els possibles consums, principalment experimentals o ocasionals, els coneixements i habilitats de treball haurien de partir d'aquest eix.

Segons les estadístiques existents - edats d'inici en el consum de diferents substàncies, la durada dels consums i el tipus de drogues que es consumeixen -, l'èxit del mateix rau en les habilitats de transmetre tan als menors com a llurs famílies possibilitats centrades en la reflexió crítica i en la gestió educativa de les situacions que generalment es troben aquest tipus de projecte. No hem d'oblidar que per a resoldre situacions problemàtiques existeixen recursos especialitzats, tant per al tractament com per a la solució dels esmentats problemes.

Així doncs cal parlar de prevenció de les drogodependències en un marc ampli i global de promoció i educació per a la salut en què prevenir és:

- Anticipar-se a l'aparició d'un problema. Conèixer quins són els factors que el provoquen o hi estan relacionats i intervenir-hi. Per aquest motiu, és fonamental la implicació dels agents i institucions més properes a la població (Ajuntament, escoles, cossos de seguretat ...).
- Informar. En relació a les drogues, els riscos del seu consum i les seves conseqüències.
- Educar. Promoure el desenvolupament integral de la persona i afavorir el seu procés de maduració. Educar sobre drogues vol dir educar en estils de vida saludables.
- Promoure factors de protecció pels menors envers el possible consum de drogues – temps lliure, oci, presència real d'adults,...-, evitant que aquestes possibles situacions es converteixin en factors de risc.

D'aquesta filosofia de treball sorgeixen propostes que tenen per objectiu fomentar el desenvolupament d'hàbits i recursos personals que reforcin els infants i adolescents, els facin menys vulnerables i els ajudin a triar estils de vida més saludables, des de la pròpia reflexió i crítica, no per un model d'imposició d'idees i de valors.

4.2 Objectius generals i objectius específics

Per definir els objectius del nou Pla de prevenció en drogodependències TRACA partirem del dos grans objectius que es van formular a l'anterior pla de prevenció. Entenent-los com una base metodològica de treball, donat que es tracta de tres municipis amb característiques diferents, que comparteixen el tècnic de prevenció i que sovint es troben amb realitats diferents.

- Prevenir i reduir el consum de drogues als municipis de Canyelles, Olivella i Cubelles promovent estils de vida saludables des d'una perspectiva comunitària i de treball en xarxa.
- Crear una metodologia comuna a aplicar als tres municipis per l'assoliment dels objectius del pla, adaptant les accions a cada realitat municipal.

Ara be per tal de formular objectius – generals i específics - que donin cobertura als diferents eixos que treballa al pla, el que es farà aquesta vegada és formular objectius diferents a cada eix i marcar aquells ítems que hauria d'aconseguir el pla un cop finalitzi el període de vigència.

Així doncs per conèixer-los cal mirar l'apartat eixos d'intervenció, partint de la base que seran:

1. Prevenció i educació
2. Prevenció i oci
3. Prevenció i comunitat
4. Prevenció i coneixement

4.3 Organització

L'estructura organitzativa es basa en 3 Comissions fixes i en Comissions de Treball específiques en nombre variable.

Comissió política

Liderada pel Consell Comarcal del Garraf i formada per:

- Consellera Joventut del Consell Comarcal del Garraf.
- Regidor Joventut Canyelles.
- Regidor Joventut Cubelles.
- Regidora Joventut Olivella
- Tècnics de Joventut.
- Tècnic de prevenció de drogues.

Funcions:

- Donar suport polític al Pla.
- Marcar les línies estratègiques que ha de seguir el Pla.
- Proposar i facilitar els recursos econòmics necessaris per a la implementació de les accions i programes a desenvolupar, proposats per la Comissió Tècnica.
- Aprovar el Pla de Treball anual.

Periodicitat: es reunirà com a mínim, 1 cop a l'any.

Grup motor

És l'encarregat de determinar les accions i programes a desenvolupar i en definitiva de realitzar la part més tècnica del Pla: disseny, anàlisi, actuació, coordinació....

Estarà formada per:

- Tècnica de SPOTT, Diputació de Barcelona
- Tècnica de Joventut de l'Ajuntament de Cubelles
- Tècnica de Joventut de l'Ajuntament de Canyelles
- Tècnic de Joventut de l'Ajuntament d'Olivella
- Tècnica del Servei Comarcal de Joventut
- Tècnic del pla de prevenció

Funcions:

- Implementar el Pla.
- Definir prioritats, accions i programes i proposar-ho a la Comissió Política.
- Vetllar pel compliment pressupostari.
- Convocar i dinamitzar la Comissió Tècnica.

Periodicitat: es reunirà com a mínim, 4 cops a l'any.

Comissió Tècnica

És una comissió transversal formada per professionals i representants d'entitats o institucions que treballen al municipi i que poden aportar la seva visió interdisciplinari del fenomen a partir del treball directe amb els destinataris de les diferents propostes, i d'aquesta forma, permetre obtenir una visió global del mateix.

Funcions:

- Implicar-se en el desenvolupament i la realització de les accions o programes segons els serveis que presta cada institució o entitat.
- Definir i analitzar les necessitats.
- Revisar les propostes i els programes.

Periodicitat: es reunirà, com a mínim 2 cops l'any.

4.4 Eixos d'intervenció

S'estructuren les accions a partir de 4 eixos a partir dels quals sorgeixen els objectius específics del Pla:

1. Prevenció i educació
2. Prevenció i oci
3. Prevenció i comunitat
4. Prevenció i coneixement

Els espais i col·lectius prioritaris seran:

Espais: Centres Educatius. Famílies. Espais lúdics i d'oci. Barris i zones conflictives.

Col·lectius: Adolescents i joves. Famílies. Consumidors amb usos problemàtics i/o conductes problemàtiques. Col·lectius en risc.

4.4.1 Eix Prevenció i educació

Objectius generals

- Millorar el coneixement i la formació en l'àmbit de les drogues de tots els actors implicats en l'educació.
- Oferir suport als professionals de l'educació per tal de fomentar la iniciativa preventiva o millorar les seves capacitats de treball, tant en l'àmbit de prevenció com en la detecció precoç i identificació de situacions i/o comportaments de risc.
- Promoure la prevenció del consum de drogues des de les famílies.
- Enriquir i ampliar l'oferta d'activitats preventives amb joves i adolescents que s'ofereixen al municipi.

Objectius específics

Adolescents i joves

- Dotar d'eines a l'alumnat per a la reflexió crítica en el consum de drogues.

Agents educatius

- Proporcionar una oferta d'accions formatives i recursos adreçades a professors per tal d'optimitzar les intervencions educatives i preventives amb els joves.
- Oferir proposta específica dirigida als col·lectius en risc.

Famílies

- Proporcionar propostes i recursos per actuar en la prevenció del consum de drogues des de les famílies.

Al finalitzar el Pla municipal s'hauria d'haver assolit:

- Crear una xarxa de treball efectiva de tots els professionals relacionats amb l'educació.
- Sistematitzar l'avaluació de les activitats i recursos que s'ofereixen al municipi.
- Ampliar l'oferta d'intervencions en prevenció de drogues en l'àmbit educatiu.
- Augmentar la implicació de les famílies en la prevenció del consum de drogues.
- Oferir una proposta de prevenció selectiva dirigida als joves de col·lectius en risc.

4.4.2 Eix Prevenció i oci

En aquest eix situarem les actuacions dirigides a treballar les pràctiques de consum produïdes en el temps lliure, tant de dia com de nit. Es farà especial èmfasi en els menors d'edat consumidors de drogues legals i il·legals i en els usuaris d'oci nocturn.

Objectius generals

- Intervenir en els espais naturals d'oci i lleure.

- Potenciar estratègies preventives d'intervenció entre iguals.
- Dotar d'eines als joves per a la reflexió crítica del consum de drogues en els espais d'oci i lleure.
- Implicar al teixit associatiu en la prevenció de drogues.
- Oferir una resposta educativa a les conseqüències legals derivades del consum de substàncies.
- Sensibilitzar i implicar a entitats i promotors vinculats a l'oci i lleure en la prevenció del consum de drogues.

Objectius específics

- Oferir serveis d'assessorament en el consum i els riscos associats.
- Treballar amb els agents implicats en l'oci nocturn.
- Oferir proposta d'actuacions preventives en els espais nocturns
- Donar resposta educativa alternativa a la sanció per consum o tinença de drogues a la via pública

Al finalitzar el Pla municipal s'hauria d'haver assolit:

- Haver establert contacte i vinculació amb entitats i programes i promotors vinculats en l'oci i lleure.
- Intervenir en un mínim de 3 esdeveniments musicals anuals.
- Posar a l'abast informació actualitzada pel que fa a la prevenció de pràctiques de risc en el consum de drogues en els espais de lleure.

4.4.3 Eix Prevenció i comunitat

Objectius generals

- Difondre les diferents accions i programes del Pla municipal.
- Fomentar la participació i la implicació dels ciutadans en la prevenció del consum de drogues.
- Augmentar el coneixement que sobre drogues i pràctiques de risc en el consum té la ciutadania amb la finalitat de dotar-los d'eines i recursos que els hi permetin prendre decisions lliures i saludables.
- Donar a conèixer i facilitar l'accés als recursos de prevenció i atenció existents al territori.

Objectius específics

- Promoure campanyes universals de sensibilització i reducció de riscos en la ciutadania
- Oferir a la comunitat serveis d'assessorament en el consum i els riscos associats.
- Involucrar als professionals sanitaris en la reducció de riscos i facilitar la detecció i la derivació de pràctiques de risc
- Posar a l'abast de la ciutadania informació objectiva i contrastada sobre drogues i pràctiques de risc en el consum.

Al finalitzar el Pla s'hauria d'haver assolit:

- Tenir presència en els mitjans de comunicació locals.
- Augmentar la participació de la ciutadania en el pla de drogues.
- Haver creat un servei de referència municipal en relació al consum de drogues.
- Creació d'un espai web de referència en drogues al municipi, perfil al facebook,...

4.4.4 Eix Prevenió i coneixement

Objectius generals

- Disposar de dades locals de les pràctiques de consum i de les noves tendències i necessitats.
- Augmentar el nivell de coneixement dels professionals implicats en la prevenció de drogues.

Objectius específics

- Donar a conèixer pràctiques i estudis relacionats amb el consum de drogues.
- Potenciar la Xarxa Perifèrica.
- Difondre als possibles professionals interessats jornades, seminaris i congressos que es realitzin fora del territori.

Al finalitzar el pla s'hauria d'haver assolit:

- Generar dades locals sobre les pràctiques de consum de drogues.
- Disposar de sistemes de registres que permetin una aproximació acurada a la realitat del consum.
- Haver realitzat com a mínim una jornada formativa anual per a professionals de l'àmbit.

4.5 Avaluació i propostes de millora

L'avaluació ens hauria de permetre mesurar el canvis, entenent doncs el per què serveix la nostra intervenció. Per valorar si ens hem ajustat a la planificació i si hem acomplert els objectius.

A més com una eina útil per a una millora continua de totes les intervencions que giren al voltant de l'univers de les drogues.

Avaluarem abans, durant i després:

1. Avaluació inicial:

Planificar el que es pot fer, identificar el que cal fer i organitzar com fer-ho.

Caldrà definir els objectius, elaborar una estratègia d'acció i elaborar i dur a terme els plans de treball

2. Avaluació processal:

Realitzar el seguiment de tot el que es faci durant el període de vigència, rectificar i ajustar el que calgui i avaluar les activitats o accions que es duquin a terme.

Mitjançant els indicadors d'avaluació de les activitats i el procés de seguiment.

3. Avaluació final:

Revisió general, revisió dels objectius i proposta de seguiment.

Mitjançant una valoració global, l'informe de memòria d'activitats i valoració dels resultats obtinguts.

Cadascuna de les accions que es realitzen tenen uns indicadors que ens permetran saber el grau d'incidència aconseguit, alhora ens han de permetre realitzar els canvis per tal que es vagi millorant a mesura que el projecte es consolida any rere any.

5 ACCIONS

5.1 Actuacions a realitzar

Disseny i implementació d'un programa de la prevenció de les drogodependències i de promoció de la salut, per alumnat de primària, que abordi temes com ara: el respecte, les relacions entre persones, el tabac, l'alcohol, entre d'altres.

L'escola és un espai idoni per desenvolupar la promoció de la salut. Els infants representen un col·lectiu d'atenció molt rellevant en aquesta matèria.

L'alumnat de primària, en general, requereix una intervenció de forma més universal, ja que encara no existeix el consum. L'objectiu principal seria impedir o retardar l'inici del consum.

És per això que la prevenció en aquesta acció ha d'abordar també aspectes relacionats amb les habilitats socials, les competències i les actituds. En el sentit de potenciar la presa de decisions, destacant la responsabilitat individual.

ACCIÓ	POBLACIÓ	OBJECTIUS	INDICADORS
Tallers de prevenció inespecífica	Alumnes de primària	Potenciar factors de protecció als alumnes de primària	Nº alumnes Nº escoles implicades Grau de satisfacció

Algunes propostes de tallers de prevenció:

- La pressió de grup, aprendre a decidir.
- Com resolem els nostres conflictes.
- Què sabem del tabac.
- Què sabem de l'alcohol.

Disseny i implementació d'un programa de prevenció de les drogodependències per educació secundària.

- Haurà d'incloure accions de prevenció que incloguin la identificació de situacions de risc, com evitar-les o com solucionar-les.
- El programa haurà d'incloure metodologies que fomentin el desenvolupament d'hàbits i recursos personals que reforcin l'autoestima i que promoguin alternatives d'ocupació del temps lliure, que ajudin a triar estils de vida saludables.
- Haurà d'incloure propostes d'activitats interactives, com ara tallers, teatre... i innovadores.

L'adolescència i la joventut, l'entenem com l'etapa en les quals es pot produir l'inici dels consums, i moments crítics en la formació de la pròpia identitat. L'oci, el consum, la diversió i la transgressió de les normes formen part de la seva realitat, i com a conseqüència, esdevenen objectius importants a ser tractats a curt termini. És en aquesta configuració social, on les activitats del temps lliure i tot l'univers del consum (no només de drogues), ocuparan un lloc central. Els codis de comunicació i les xarxes socials són també un eix que cal treballar, tant per a utilitzar un mateix codi, com per a crear una reflexió vers algunes actituds dels mateixos joves.

Diferenciarem en aquest punt, les accions proposades, separant un primer grup diana, segon

d'ESO, i un segon grup diana, quart d'ESO i batxillerat:

Tallers dirigits a alumnes de segon d'ESO:

Substàncies a treballar : tabac i alcohol. Cànnabis -a valorar segons el grup -.

Aquests tallers són participatius. En la metodologia s'utilitzen talls de pel·lícules, powerpoints visuals i atractius, objectes de propaganda que venen les empreses per "enganxar" als clients....

L'objectiu és cercar la reflexió crítica dels menors mitjançant els seus propis discursos, tenint en compte l'edat i el moment socioeconòmic que vivim.

Reflexionar sobre l'oci existent, i el consum que es pot realitzar en ell, o no. Trencant amb els mites sobre la nit de com, quan i amb qui sortir.

Per altra banda, afavorir possibles factors de protecció en vers el consum de drogues – grups de teatre, esport, música, activitats extraescolars, grup d'amics....-

Algunes propostes de tallers de prevenció:

- Drogues legals: perjudicials o no?
- Tothom fuma porros? No, no tothom fuma porros. El NO com a resposta positiva.
- La pressió de grup, aprendre a decidir
- La sexualitat sota els efectes de les drogues.

ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	OBJECTIUS	INDICADORS
Tallers de prevenció de drogues i d'habilitats socials	Alumnes de segon d'ESO	Fomentar la reflexió crítica en el consum de drogues i en comportaments, habilitats i actituds.	Nº alumnes Nº tallers Nº escoles implicades Valoració i grau de satisfacció de l'activitat del professorat Valoració i grau de satisfacció de l'activitat dels destinataris.

Tallers dirigits a alumnes de quart d'ESO i batxillerat.

Substàncies a treballar: tabac i alcohol, cànnabis, MDMA i cocaïna. Excepcionalment, si cal, altres drogues.

En la metodologia s'utilitzen talls de pel·lícules, powerpoints visuals i atractius, i espais de reflexió conjunta amb els assistents.

L'objectiu és cercar la reflexió crítica dels joves mitjançant els seus propis discursos, tenint en compte l'edat i el moment socioeconòmic que vivim.

Algunes propostes de tallers de prevenció:

- Tothom consumeix? No, no tothom consumeix . El NO com a resposta positiva.
- La pressió de grup, aprendre a decidir de forma lliure.
- Drogues legals: perjudicials o no?
- Consumir cànnabis i institut.
- Les tardes i el consum al carrer.
- La llei: consumir al carrer, autocultiu.
- Consum d'oci: quin oci consumim? -discoteques, bars i altres rotllos-.
- Psicoestimulants. La nit s'allarga.

Per altra banda, afavorir possibles factors de protecció en vers el consum de drogues – grups de teatre, esport, música, activitats extraescolars, grup d'amics....-

ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	OBJECTIUS	INDICADORS
Tallers de prevenció de drogues i d'habilitats socials	Alumnes de quart d'ESO i de batxillerat	Fomentar la reflexió crítica en el consum de drogues i en comportaments, habilitats i actituds.	Nº alumnes Nº tallers Nº escoles implicades. Valoració i grau de satisfacció de l'activitat del professorat. Valoració i grau de satisfacció de l'activitat dels destinataris.

Accions de prevenció d'identificació de situacions de risc.

- Promoure actuacions preventives als grups i circumstàncies d'especial risc, creant propostes específiques.
- Facilitar la implicació de les famílies, oferint propostes i serveis.
- Actualitzar la formació dels agents que intervenen en l'àmbit educatiu per a facilitar la detecció de risc.
- Recollir la percepció de risc i concepte de problema dels professionals vinculats a la temàtica dels joves.
- Recollir la percepció de pràctiques de risc que s'associen al consum i sobre les quals incidir.
- Apostar pel treball educatiu de proximitat per arribar als espais naturals de relació dels joves.
- Optimitzar els canals de comunicació i les estratègies d'apropament per conèixer les necessitats i les opinions dels joves.

Metodologies que fomentin el desenvolupament d'hàbits i recursos personals:

La tasca metodològica que es proposa és una tasca educativa i d'acompanyament de processos d'autonomia, de reflexió i de creixement personal.

Com es pot observar en aquesta proposta tècnica, partim de la idea que la tasca preventiva s'ha de dur a terme intervenint i treballant en contacte directe amb la població diana en tot moment. L'expert que està en contacte amb els nois/noies als centres escolars és la mateixa

persona que els pot atendre en espais individuals, que està present als punts de relació - vela de salut, carrer, punts joves...-

Posem tot l'èmfasi a establir un referent educatiu proper, que coneguim, amb el que puguin parlar, que es pugui crear vincle.

Existeixen espais d'intervenció millors que d'altres sempre. A banda de la intervenció que es pot fer a nivell comunitari, amb la suma de tots (o el màxim número) d'agents possibles, hi ha espais relacionals on es més viable incidir en els hàbits i els recursos personals. Si oferim als centres educatius tallers-xerrades sobre aspectes relacionats amb aquestes competències, segur que hi haurà algun tipus de reacció o reflexió per part dels alumnes. Si oferim aquesta mateixa opció a nivell individual, fora de l'aula, estarem reforçant el mateix procés.

Propostes d'activitats preventives:

Promoure activitats d'oci saludables per a infants i adolescents i estimular la creació d'una oferta atractiva de lleure que inclogui activitats "de baix cost" a punts joves i associacions, (culturals, socials, AMPA's...) en funció dels interessos dels participants. Algun exemple d'activitats seria tallers amb continuïtat anual de graffiti, skate, *maquejar* bicicletes, cuina, ball, xarxes socials, reciclatge d'objectes....

Utilitzar la xarxa existent de recursos, serveis i professionals i adaptant al màxim la tasca que ja s'està duent a terme als municipis amb la vinculació dels joves a aquests serveis, partint del contacte que es té amb ells als IES i les escoles de primària.

Coordinar aquesta vinculació per tal que l'optimització dels recursos sigui el més efectiva possible.

Sensibilitzar els diferents agents socials de la potencialitat del lleure no formal i informal com a àmbit d'actuació preventiva.

Accions de formació de prevenció de les drogodependències,

Adreçades als educadors dels centres educatius, entitats d'educació en el lleure, entitats esportives, així com a tècnics municipals de salut, serveis socials, joventut, esports, policia local, professionals sanitaris.

Oferta d'assessorament continuat durant tot el curs escolar.

Accions d'informació, sensibilització i assessorament amb entitats (esportives, culturals, associacions de veïns...)

Contactar amb aquelles entitats del municipi que treballin amb joves, o que estiguin formades per joves i oferir la possibilitat d'oferir xerrades o tallers en funció de les necessitats o demandes detectades per les mateixes.

Al professorat i direcció dels centres educatius dels municipis.

Espai de formació, debat i reflexió sobre les drogues adreçada als professionals, que hi estan treballant directa o indirectament: mestres, personal sanitari, educadors, cossos de seguretat...

Establir un cicle de xerrades relacionades amb les drogues, es poden oferir als diferents professionals (educació, sanitaris i cossos de seguretat) del municipi, en funció de la temàtica o necessitat que es vulgui treballar, tenint en compte algunes possibles propostes:

- Les drogues, conceptes bàsics i efectes.
- Consums joves i adolescents de drogues.
- Com intervenir amb persones sota els efectes de les drogues.
- Tabac i cànnabis. Medicinal o no?
- Tu consumeixes drogues? Com parlar amb els nostres fills, adolescents i joves.
- Que diu la llei sobre el consum de drogues al carrer i a casa.
- Normatives envers el consum de drogues en centres reglats o espais informals.
- L'educació, els límits, els pactes educatius.
- Saps d'on ve el que consumeixes?

Oferir formació adaptada a les necessitats dels mateixos per a poder desenvolupar la seva tasca. Treballar sobretot aspectes relacionats amb la seguretat i el control quan es surt per la nit, els beneficis de dur una vida sana i saludable.

Adaptar el format i les intervencions en funció de les necessitats detectades pels mateixos professionals, donat que s'entén que aquests tenen contacte directe amb els joves i per tant coneixen els llocs on surten, les drogues que consumeixen i els factors de risc-protecció dels mateixos.

Oferir la possibilitat de continuar el contacte-intervenció quan es consideri necessari des de el punt estable d'assessorament, de forma més individualitzada.

Per a educadors i professorat:

Oferir atenció individualitzada al professorat en casos de consum i/o sospites de consum, proporcionant orientació i assessorament.

Assessorament per a l'elaboració de normatives per possibles consums a l'institut i en espais externs: sortides, colònies.... i per l'elaboració d'activitats preventives, d'educació de la salut, de sensibilització dins el currículum formatiu dels centres.

Formació específica per demandes concretes en consums de drogues.

Donar a conèixer al professorat l'atenció individualitzada (punt estable d'assessorament) per poder oferir als alumnes el recurs.

ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	OBJECTIUS	INDICADORS
Intervenció amb entitats	Entitats i associacions	Implicar al teixit associatiu en la prevenció de drogues	Nº de contactes establerts amb entitats. Nº de propostes creades Nº de xerrades fetes
ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	OBJECTIUS	INDICADORS
Formació per a educadors	Professorat de secundària	Dotar als professionals de l'educació de recursos i eines per treballar la prevenció en el consum de drogues.	Nº de tallers Nº assistents Interès i grau de satisfacció
ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	OBJECTIUS	INDICADORS
Assessorament a Plans d'acció tutorial	Professorat	Oferir suport als professionals de l'educació per tal de fomentar la iniciativa preventiva o millorar les seves capacitats de treball	Nº de sessions d'assessorament
ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	OBJECTIUS	INDICADORS
Formació per a policia local i mossos d'esquadra	Policia Local Mossos d'esquadra	Augmentar el nivell de coneixement en matèria de drogues als cossos de seguretat	Nº de formacions realitzades. Nº d'assistents. Avaluació i valoració de la formació
ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	OBJECTIUS	INDICADORS
Formació per a professionals sanitaris, serveis socials i tècnics dels municipis.	Tècnics municipals de salut, joventut... Tècnics de serveis socials Metges de família Personal d'urgències	Actualitzar el coneixement dels professionals sanitaris i els tècnics de diferents àmbits d'intervenció.	Nº de formacions realitzades. Nº d'assistents. Interès i grau de satisfacció. Avaluació i valoració de la formació

Programa d'educació familiar preventiva

Que abordi aspectes com la millora de les relacions familiars durant l'adolescència fent especial atenció a temes d'abús de drogues i sexualitat de risc.

Haurà d'incloure intervenció amb les AMPA's, així com entitats i escoles de mares i pares.

Xerrades a pares i mares treballant aspectes de protecció dels menors/joves mitjançant els pares com a referents adults positius:

- Fomentar entre els adults la importància de portar una vida saludable.
- Establir-se com a models educatius dels seus fills i tenir clar que sobre el model que construïm es formaran els futurs adults.
- Ajudar a construir discursos actuals sobre el consum de drogues, per afrontar situacions que no tinguin clar com resoldre.
- Incidir en les pròpies contradiccions com a possibles consumidors - Fumes davant del teu fill?, Veus alcohol diàriament? Fumes cànnabis?...-
- Valorar la importància de diferenciar hàbits adults i hàbits joves.
- Establir límits i normes realitzables, l'ajuda a construir un discurs coherent.
- Consums joves vers consums adults. De la festa d'aniversari al brindis pels nuvis.
- Del consum experimental a l'addicció. Dels hàbits perillosos als hàbits raonables.
- Gestió de les emocions a l'adolescència.
- Parlem de sexe?
- Drogues i sexualitat. El preservatiu.

ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	OBJECTIUS	INDICADORS
Xerrades per pares i mares sobre drogues	Mares i pares d'adolescents i joves	Capacitar a les mares i pares en la seva tasca preventiva Proporcionar recursos per actuar en la prevenció del consum des de les famílies	Nº de xerrades Nº d'assistents Interès i grau de satisfacció

Sessions individuals d'assessorament sobre drogues per a adolescents, joves i famílies.

Davant de casos de dificultats amb drogues, realització de sessions individuals d'orientació a equips municipals en el marc dels serveis municipals de salut de cada municipi.

Oferir un espai estable de consulta per a famílies, adolescents i joves, assessorant a les mateixes sobre el consum d'alcohol i altres drogues.

Donar eines educatives als pares i mares, joves i/o adolescents assistents al recurs per poder treure's l'angoixa i desenvolupar-se amb autonomia vers possibles consums, ajudant a construir un discurs crític i realista sobre efectes, riscos i conseqüències dels possibles consums.

En aquells casos que sigui necessari, acompanyar a les famílies i els seus fills a recursos especialitzats de la xarxa -CASD, CAP-.

Publicitar aquest servei en totes les accions que es desenvolupin durant la vigència del projecte.

(Als tallers, xerrades, vela de salut...)

Oferir a tots els espais d'intervenció el correu de contacte del servei com a eina de consulta confidencial. Aquest correu l'ha de tenir tant els professionals, els joves i les famílies. L'assessoria online, per tant, ha de ser oberta a tothom que vulgui posar-se en contacte amb els experts, ja que és accessible i un mitjà de comunicació molt útil en aquells casos que no pugui donar-se un contacte presencial.

ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	OBJECTIUS	INDICADORS
Assessoria Familiar sobre drogues	Mares i pares d'adolescents i joves Adolescents i joves	Oferir un espai on les mares i pares puguin plantejar dubtes sobre l'abordatge familiar del consum de drogues Proporcionar recursos per actuar en la prevenció del consum des de les famílies.	Nº de xerrades Nº d'assistents Interès i grau de satisfacció
ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	OBJECTIUS	INDICADORS
Assessoria online	Mares i pares d'adolescents i joves Adolescents i joves	Oferir un servei online confidencial d'assessorament en el consum i els seus riscos	Nº de consultes realitzades Nº de derivacions

Accions de prevenció en el marc dels actes públics dels municipis (Festes Majors...)

Establir una vela de salut en aquells esdeveniments que es considerin susceptibles d'intervenir, actes o activitats on es conjugui nit, música i joves, dins les activitats festives dels municipis.

Oferiment de fruita, suc i informació preventiva envers el consum de drogues i conductes associades a aquests –informació d'entitats que treballen la reducció de riscos o la gestió de riscos i plaers associats al consum de drogues, preservatius, trasllat en vehicles,...-

Utilitzar aquest contacte directe amb els joves per a donar a conèixer el recurs, amb la possibilitat de continuar el treball iniciat en el punt estable d'informació o altres espais pròxims a ells.

ACCIÓ	POBLACIÓ DIANA	OBJECTIUS	INDICADORS
Intervencions en espai de festa	Usuaris d'oci nocturn	Intervenir en els espais nocturns de consum	Nº de material Nº de contactes Nº de sortides

Participació en els Plans municipals transversals quan escaigui (Gent Gran, Dona,

Igualtat, Joventut...)

Coparticipar en els Plans municipals quan es valori necessari per fer propostes sobre com intervenir en el consum de drogues i/o temes relacionats. Participar com un agent més de la comunitat en les trobades per a incloure la prevenció com un eix més de treball, promocionant estils de vida més saludables.

Participació en l'elaboració de materials de difusió.

Creació de material (fullets, adhesius, vídeos,...) per tal de donar suport a les tasques que el tècnic realitza habitualment, disposar de material vol dir poder oferir-lo a les xerrades que es realitzen, a les veles de salut, als casos individuals, a les famílies...

Col·laboració amb els mitjans de comunicació públics locals quan sigui requerit pels diferents ajuntament.

Contactar amb els diferents mitjans ,o a l'inrevés, per a difondre les accions del Pla, els objectius del mateix, donar a conèixer accions, participar en espais d'informació sobre drogues... en definitiva, establir comunicació fluida i estable perquè arribi a tota la ciutadania.

Elaboració d'indicadors i memòries.

L'avaluació del Servei de Prevenció hauria de tenir en compte tota la gent que intervé en l'aplicació d'aquest, per tant, ha d'obrir el ventall de recursos per extreure informació de totes les parts implicades i de les accions dutes a terme.

Mètodes de recollida d'informació de cada acció duta a terme - en base als indicadors proposats i d'altres si es creu necessari -. Procés en el qual cal avaluar cada programa/activitat per separat, i comprovar si el seu resultat ha estat el que s'esperava; si aquest és pertinent, si ha donat resposta a la necessitat concreta a la que es dirigia, si hi ha hagut una bona coordinació entre els professionals, comprovar quins problemes han sorgit,...

Concretament, aquesta avaluació ha de recollir aspectes quantitatius i qualitatius en quant a desenvolupament del programa/activitat, participació, pertinença.....

5.2 Xerrades i tallers

CURS-ANYS	TALLER	Breu descripció
11-13 anys	Decidir...o no fer-ho	Potenciar factors de protecció de noies i nois envers l'inici del consum de drogues. Reforçar la prevenció inespecífica: relacionada amb les habilitats socials, les competències i les actituds, el no com a resposta positiva. Fomentar la responsabilitat individual. Breu introducció a les drogues.
A partir de 14 anys	La diva nicotina Què sabem del tabac?	Retardar l'inici del consum. Potenciar factors de protecció de noies i nois: influències, pressió de grup... Explicar les conseqüències del consum. Reforçar la prevenció inespecífica: relacionada amb les habilitats socials, les competències i les actituds, el no com a resposta positiva. Activar mesures de prevenció específica, si escau.
A partir de 14 anys	"de lo sagrado a lo di-vino" Què sabem de l'alcohol?	Retardar l'inici del consum. Potenciar factors de protecció de noies i nois: influències, pressió de grup... Explicar les conseqüències del consum. Reforçar la prevenció inespecífica: relacionada amb les habilitats socials, les competències i les actituds, el no com a resposta positiva. Activar mesures de prevenció específica, si escau.
A partir de 16 anys	Què sabem del tabac? Tothom consumeix? No. El no com a resposta positiva.	Cercar la reflexió crítica dels menors. Afavorir factors de protecció envers el consum de drogues – legals i il·legals -. Reforçar la prevenció inespecífica: relacionada amb les habilitats socials, les competències i les actituds. Donar a conèixer les conseqüències del consum. Reflexions crítiques envers l'oferta publicitària.

A partir de 16 anys	Què sabem de l'alcohol? Tothom consumeix? No. El no com a resposta positiva.	Cercar la reflexió crítica dels menors. Afavorir factors de protecció envers el consum de drogues – legals i il·legals-. Reforçar la prevenció inespecífica: relacionada amb les habilitats socials, les competències i les actituds. Donar a conèixer les conseqüències del consum. Reflexions crítiques envers l'oferta publicitària: drogues legalitzades i drogues il·legalitzades.
A partir de 15 anys	Alcohol, cànnabis i tabac. Que en sabem i que no.	Cercar la reflexió crítica dels menors. Afavorir factors de protecció envers el consum de drogues – legals i il·legals-. Reforçar la prevenció inespecífica: relacionada amb les habilitats socials, les competències i les actituds. Reducció de riscos associada als possibles consums de drogues. El cànnabis que fa i que no. Els primers consums de drogues.
A partir de 15 anys	Cànnabis. Lleis i consum de drogues al carrer	Cercar la reflexió crítica del menor. Afavorir factors de protecció envers el consum de drogues. Reducció de riscos associada als possibles consums de drogues. El consumidor de drogues davant la llei.
A partir de 18 anys	Sortir de festa . Psicoestimulants en entorns de festa.	Cercar la reflexió crítica dels nois/es. Afavorir factors de protecció envers el consum de drogues – legals i il·legals-. Reforçar la prevenció inespecífica: relacionada amb les habilitats socials, les competències i les actituds. Psicoestimulants en entorns de festa; Cocaïna, MDMA,... Reducció de riscos associada als possibles consums de drogues. Crítica la festa.

A partir de 16 anys	Bon viatge. Pel·lícules, consciència social i drogues.	Cercar la reflexió crítica dels nois/es. Afavorir factors de protecció envers el consum de drogues – legals i il·legals-. Afavorir estratègies de reducció de riscos: la seguretat primer. Saber d'on ve el que consumeixes: diferències nord-sud. Reflexionar envers l'oci que consumim o ens fan consumir. Consum crític també de drogues.
Mares i pares. A partir de fills 11 anys.	Anem junts? Propostes educatives envers l'inici del consum de drogues	Parlar sobre el fill; de la petita infància a la l'adolescència i la joventut. Grans descobriments, temes incòmodes; el sexe, les drogues. Les ganes de provar i potser de repetir. L'experiència de descobrir. Els límits, les conseqüències. Suport o control? De la sospita a la realitat. Què fem? Que hi diu la llei.

